

ÉLELTÜNK

XXXVIII. évf. 6. szám (38. Jg. Nr. 6)

Az európai magyar katolikusok lapja

2006. június

HIVATÁS AZ EGYHÁZ MISZTÉRIUMÁBAN

XVI. Benedek pápa üzenete a Hivatások 43. Világnapjára, amelyet idén május 7-én ünnepelt az egyház:

Tiszteendő Testvéreim a püspöki rendben!
Kedves Testvéreim!

A soron következő Hivatások Világnapja az a lehetőség kínál, hogy Isten egész népét hívjam a „Hivatás az Egyház misztériumában” téma elmélkedésére. Pál apostol ezt írja: „Áldott legyen az Isten, Urunk, Jézus Krisztus Atyja... mert őbenne választott ki bennünket a világ teremtése előtt... elege arra rendelt bennünket, hogy Jézus Krisztus által - akarata és tetszése szerint - fogadott gyermekeivé legyünk” (Ef 1,3-5). A világ teremtése előtt, létrejöttünk előtt, a mennyei Atya Jézuson keresztül - aki a testté lett Ige -, a Szentlélek vezetésével személyesen választott ki bennünket a Vele való fiúi kapcsolatra. Jézus, aki meghalt értünk, bevezetett az Atya szeretetének misztériumába, amely szeretet teljesen betölti őt, és amelyet mindenkinek felajánl. Ily módon, Jézussal egyesülve, aki a Fő, egyetlen testet alkotunk, amely az Egyház.

A történelem két évezredes súlya megnehezíti az isteni örökbefogadás magával ragadó misztériumának újdonságát megérteni, amely Szent Pál tanításának középpontjában áll. Az Atya - emlékeztet az apostol - „tudunkra adta ugyanis akaratának titkát...”, az őbenne előre meghatározott jó ságos tervét, hogy Krisztusban újra egyesít mindent” (Ef 1,9-10). És lelkesedéssel hozzáteszi: „Tudjuk azt is, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik, hiszen ő saját elhatározásából választotta ki őket. Akiiket ugyanis eleve ismert, azokat eleve arra rendelte, hogy Fiának képmását öltösk magukra, így lesz ő elsőszülött a sok testvér között” (Róm 8,28-29). A távlat valójában lenyűgöző: arra kaptunk meghívást, hogy Jézus testvéreiként éljünk, és ugyanazon Atya gyermekeinek érezzük magunkat. Olyan ajándék ez, amely minden emberi elgondolást és tervet felülmúl. Az igazi hitvallás nyitott teszi az elmét és a szívet Isten kifogyhatatlan titkai előtt, amely átjárja az emberi léte. Mit is mondjunk a napjainkban oly erősen jelenlévő kísértésről, amikor annyira önellátónak érezzük magunkat, hogy Isten rólunk alkotott titokzatos terve előtt képesek vagyunk bezárkózni? Az Atya szeretete - amely Krisztus személyében feltárulkozik - megszólít bennünket.

Ahhoz, hogy Isten hívására válaszoljunk és elinduljunk az úton, nem szükséges, hogy már eleve tökéletesek legyünk. Tudjuk, hogy a bűnök beismerése a tékozló fiú számára is lehetővé tette a visszatérés útján való elindulást és így tapasztalhatta meg az Atyával való kiengesztelődés örömet. Az ember törekvése és korlátai nem jelentenek akadályokat, hiszen ezen feltételek között tudatosul egyre inkább bennünk a tény, hogy szükségünk van Krisztus megváltó kegyelmére. Szent Pál tapasztalata is ez, amikor azt írja: „Ezért a legszívesebben a gyöngösgéimmel dicsekszem, hogy Krisztus ereje költözzen belém” (2Kor 12,9). Az Egyház misztériumában - amely Krisztus misztikus teste - a szeretet isteni ereje megváltoztatja az ember szívét, és képessé teszi arra, hogy Isten szeretetét testvéreinek továbbadja. Az évszázadok folyamán férfiak és nők sokasága, akiket átalakított az isteni szeretet, saját létformájukat szentelték oda az Isten Országának ügyéért. Már a galileai tengerpartján is sokan hagyták magukat Jézus által meghódítani: a test vagy a lélek gyógyulását keresték és megértette őket kegyelmének hatalma. Másokat ő választott ki személyesen és apostolai lettek. Találko-

Pásztor Lorenzo, Somodi

A PÜNKÖSDI LÉLEK BIZTONSÁGUNK FORRÁSA

Ha valamikor, hát most óriási szükségünk volna a Lélek és a kegyelem teremtette egységre. Vitázni, nézeteket ütköztetni még az azonos oldalon állók között is szükséges. Nyilvánvalóan a haladás egyik feltétele ez. De vajon ugyanazt értjük-e ugyanazon? A viszonylagosság nyomasztó terhe rátelepedett vállunkra, életünkre. Bizonytalanként vagyunk.

Amikor a Lélektől átfárt apostolok beszélni kezdtek Jézusról, hallgatóik csodálkoztak: hogy létezik ilyesmi, hiszen ők ismerik ezeket az embereket, egyszerűek, közülük valók. Most mégis minden rendű és rangú hallgatójukat megérintik szavaik, ráadásul a különböző nyelvek egyformán értik őket. A hallgatók között nem volt különbség: ugyanazt hallották, ugyanúgy értelmezték, valamennyiüket áthatotta az egyé-tartozás felemelő érzése és az erő, amely a közösségből fakad.

Pünkösdtől az Egyház születésnapjaként tartjuk számon. Megünnepléséhez

zunk olyan személyekkel is mint Mária Magdolna és más asszonyok, akik saját elhatározásukból követték őt, egyszerűen szeretéből, de hasonló módon - mint ahogyan János, a szeretett tanítvány is - különleges helyet foglaltak el a szívében. Ezek a férfiak és nők, akik Krisztuson keresztül az Atya szeretetének titkát megismerték, az Egyházban mindig is jelenlévő hivatások sokféleségét mutatják. Mária, Jézus édesanyja, aki közvetlen társként kapcsolódott hitének záradékaitól, a Megtestesülés és a Megváltás útjához, példaképe mindazoknak, akik arra kaptak meghívást, hogy Isten szeretetéről különleges módon tanuskodjanak.

Krisztus titokzatos testében, azaz az Egyházban, amelynek ő a Feje, a keresztények „választott nemzetsége, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép, hogy annak dicsőségét hirdesse” (1Pét 2,9). Az Egyház szent akkor is, ha tagjainak szüksége van megújulásra, hogy az élet-szükség - amely Isten ajándéka - bennük teljes fényességében ragyoghasson. A II. Vatikáni Zsinat rávilágít az életszükségre szóló egyetemes meghívásra és kijelenti, hogy „Krisztus követői, akiket Isten nem a cselekedeteik alapján, hanem az Ő kegyelme és terve szerint hívott meg és tett megigazulttá Jézus Krisztusban, a hit keresztiségében valóban Isten gyermekei és az isteni természet részesei lettek, és így valóban szenté váltak” (Lumen gentium, 40). Ebben az egyetemes meghívásban Krisztus - a Főpap - az Egyház iránti gondoskodásban minden korban hív személyeket, akik népének gondját viselik; különösképpen a papság szentségére hív olyan férfiakat, akik az atyai szolgálatot gyakorolják, azt, amelynek forrása maga Isten (vö. Ef 3,15).

A papi küldetés az Egyházban pótolhatatlan. Ezért, annak ellenére, hogy bizonyos helyeken a papság hiánya mutatkozik, nem csökkenhet a bizonyosság afelől, hogy Krisztus folyamatosan hív olyan embereket, akik - az apostolokhoz hasonlóan - elhagyják mindenüket és teljesen a szent titkok megünneplésére, valamint az evangélium hirdetésére és a pasztorális küldetésre szentelik magukat. Tiszteletre méltó elődöm, II. János Pál pápa a Pastores dabo vobis apostoli buzdításban ezzel kapcsolatban írta: „A pap kapcsolata Jézus Krisztussal és benne az Ő Egyházával léteiben, amit a szentségi fölszentelés-fölkénés erejéből ka-

(Folytatás a 2. oldalon)

hózzátartozik, hogy átgondoljuk az Istenben megtalált önazonosságát.

Jézus szándéka, hogy megújítsa népet. Számos egyházalapító cselekedet található életében: Már a tizenkettő kiválasztásával kezdődik, majd aztán azokkal a szavakkal folytatódik, amelyeket tanít-

Pünkösöd,
Juan de Flandes (1465-1519), panel,
Museo del Prado, Madrid

ványainak adott, de főképp az utolsó vacsorával, amelyet új életük középpontjaként bízott ránk és ajándékozott nekünk. Ez mélyül el a keresztiségi és misztikus parancsban, valamint Péter küldetésében, aki egyúttal az Egyház sziklaalapja. Majd pedig meghirdeti a Lélek adományait, amelyek pünkösdkor teljednek be és így születik meg az Egyház a történelem idejére. Ennek következtében nem az emberek gondolják ki maguknak újra és újra az Egyházat, hanem az mindig szilárdan kötődik eredetéhez, alapítójához.

A Szentlélek megnyilvánulása és gyümölcse a hagyomány. Ez nem a múlt dolga, nem visszatekintés, hanem folyamatos megélés megajándékozottságunknak. Pilinszky ezt így fejezte ki: „Isten időről-időre átvérzi a történelem szövetét.” Állandó élő átadás, megújuló és megújító tolmácsolása az örömhírnek úgy, hogy az érthető legyen. Ha csupán automatikusan, szósz szerint ismételtgennék az örök igazságokat, ellent mondanánk a Szentléleknek. De tudatosítanunk kell, hogy aki tolmácsolni akar, mindkét nyelvet jól kell tudnia - azt, amiből tolmácsol és azt, amelyikbe fordít. Állandóan tanulni kell „Isten nyelvét”, megismerni Krisztust, aki Isten Igéje (Szava), emlékezze rá, hogy Isten az idők jeleivel, a történelem eseményeivel is szól hozzánk, amelyek korunkban történnek. Ugyanúgy tudnunk kell az emberek nyelvét magunk körül - megérteni őket, ismerni igényeiket, vágyaikat, felmerülő kérdéseiket, gondjaikat és szorongásait. A tolmács feladata pedig abban áll, hogy keresse és építse a „hidat” az emberi szív mélysége és Isten Szava között.

A keresztény gondolkodásmód számára a demokrácia együttélés, vagyis annak elismerése, hogy az én életemmel együtt jár a másik léte, és ennek az együttélésnek az eszköze a párbeszéd. A párbeszéd azonban azt jelenti, hogy fölmutatom a másiknak azt, amit én megélek, és figyelek arra, amit ő megél, mert tisztelem emberségét és szeretettel vagyok iránta. Ez viszont egyáltalán nem feltételezi, hogy kételkednem kellene magamban, vagy leszámolnék azzal, ami vagyok. Ez a nyitottság jellemzi a keresztény öntudatot.

Ennek a feladatnak a teljesítésében akadályoztatva vagyunk. „Félelmükben zárva tartották az ajtókat” - olvassuk az evangéliumban. De hát tehet róla bárki is, hogy fél? Az érzelmeket nem lehet irányítani - intézhetnénk el a kérdést egyszerűen. Az apostolok között megjelenő Jézus leküzdö bezártóságukat, és rájuk lehel. Újjá teremti őket, ahogyan leheletével hívja életre a teremtés kezdetén az embert. A Lélek lehelete bennünk a természetfelettségnek az a foka, ami nélkül könnyen - szoktuk mondani - „lelketlenül” válunk. Erre a természetfelettségre van szükség az embernek, hogy ne ideológiákat gyártson magának, vagy divatok uralmát hozza létre, amelyben az emberek berendezik életmodelljeiket. Ezért küldetésünk része, hogy a viszonylagosság kérdésében tiltakozunk a gyakorlat hatalma, a divatok és ideológiák ellen. Bátorak lehetünk, mert nem egy megfeszített törekvésről van szó, hanem a hit belső szabadságáról és arról az Igéről, amely szívünkig hatol, amikor megérint és felkavar bennünket. Érezhetővé válik számunkra, hogy itt valóban az új van jelen, amire vártunk, ezért meg kell változnunk, meg kell térnünk.

Két alapvető tényezőzt tartanék fontosnak az ilyen közösség, az új társadalom építésében. Az első az, hogy megéljük környezetünkben a keresztény közösséget. Végre fölfedezzük, hogy saját keresztény mi voltunk számára a „krisz” és a „kritika” annak megértését jelenti, hogy a kereszténység egész életünket megszólító javaslat. Másrészt teljes figyelemmel, nyitottsággal, lelki szabadsággal vegyünk részt ebben a munkában, élettelen fejve ki kereszténységünket, akár új formában is. Szükség esetén a régi formákat azzal a készséggel és ügyességgel vessük le, amelyre Jézus utal, amikor az evangéliumban azt mondja, hogy a kereszténység és az élet, amit Ő hozott, olyan, mint az új bor. Hiszen senki sem önti az új bort régi tömlőkbe. Ez lényeg-látást jelent. Van, aki néz, de nem lát. A látszat látók megszokott figyelmetlensége ez. Kívánom, és kérem a jó Istent, hogy kedves olvasóink életében meghallgatásra találjon a fohász. Dsida Jenő Templomablak című versének sorait vezsem kölcsön: „Ó, titkok titka: / a földön ittlent / belülről nézzen / mindenki mindent, / szemet és szívet / és harcot és békét! - / Áldja meg az Úr, / áldja meg az Úr / a belülről látók / fényességét!” □

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Júdás evangéliuma?

Az elmúlt hónapokban különböző médiában, erősen különböző hozzáértéssel, de egyforma felhajrással kiürülték világá a legújabb szenzációt: „Megtalálták Júdás evangéliumát”. Ezt a hírt aztán különféle képpel találták, de abban a „szakértő” cikkírók nagyjából megegyeztek, hogy a „felfedezés” súlyos helyzetbe hozza a kereszténységet, amennyiben az megcáfolja az evangéliumok, és ennek következtében a keresztény egyházak által hirdett Krisztusra vonatkozó tanítást. Egyszer nem haboztak mindebből azt a következtetést levonni, hogy az Egyház igyekezett Júdás evangéliumát elhallgatni, sőt eltüntetni, nehogy fény derüljön arra, hogyan hamisították meg Jézus alakját, történeti egységét, tanítását.

Nemrég baráti társaságban is felmerült a kérdés: Mi a helyzet Júdás evangéliumával? Létezik-e egy ilyen irat, és ha igen, mit tartalmaz?

Meg kell vallanom - és ezt tettem barátaim előtt is - a kérdés feltételek nem voltak igazán tájékozva a részletekről. A dolgot nem tartottam ugyan szokásos újságról kacsának, de biztos voltam benne ahogyan prezentálták, úgy biztosan nem szímmel. Haladékok kértém tehát barátaimtól. Időközben utána érdeklődtem az ügynek, elővettem a tudományos szakirodalmat az első századokból ránk maradt iratokról. Amit találtam, szívesen közreadom az ÉLETÜNK olvasói számára is, mert legalább is fény derül a módszerekre, amelyekkel egyes sajtótermékek dolgoznak.

1. Az „apokrif” irodalomról.

Köztudomású, hogy azok az iratok, amelyeket „Ujszövetségi Szentírás” néven ismerünk, általában a Kr. utáni első század második felében keletkeztek. Ezekhez tar-

tozik a négy evangélium, az Apostolok Cselekedetei, Szent Pál és más apostolok (Péter, János, Jakab és Júdás Tádé) levelei, valamint az ún. Jelenések könyve. Nagyjából ezeket tartotta az Ószövetség hivatalos, ún. „kánoni” iratoknak. Istentől sugalmazott szent könyveknek, amelyekben keresztül Isten szól az emberekhez. A 2. sz. elejéről származó „Muratori-töredék”, egy töredékesen ránk maradt lista, amely felsorolja azokat az újszövetségi iratokat, amelyek az Egyház hivatalosnak elismert. Meglepő, hogy néhány kivétellel ugyanazokat tartalmazza, amelyek ma az Újszövetséget alkotják.

De már a 2. századtól kezdve megjelennek olyan iratok, amelyek nem szerepeltek a listán. Szerzőik ezért más úton igyekeztek nekik tekintélyt szerezni: ezért más és más ismert szerző neve alatt írták és jelentették meg azokat. Mivel a valódi szerző nevét eltitkolták, közös kifejezéssel elneveztek azokat „titkos”, vagy „hamis”, görögösen „apokrif” iratoknak. Egyedül az apokrif evangéliumokból van több mint 40. Hogy csak néhányat említsék: Péter, Tamás, Jakab, Nikodémus evangéliuma, de emellett ismertünk apokrif apostoli leveleket is. Valamennyi keletkezési ideje a 2. századtól kezdve datálódik, a legtöbb a 3. század terméke.

Tartalmuk is sokféle. Jakab evangéliuma pl. a Mária gyermekéről, Tamás evangéliuma pedig a Jézus gyermekkoráról szóló legendákat beszéli el. Mindkettő érdekes olvasmány. Az utóbbit Selma Lagerlöf svéd író nő is feldolgozta.

Mindkettő keletkezési idejét a 2. sz. vége teszik. Más apokrif evangéliumok az ismert evangéliumi szövegeket egészítik ki, de vannak olyanok is, amelyek megváltoztatják azokat és valamelyik - már a korai kereszténységben is létező - szekta tanításának propagálására használják fel. Mondanom se kell, hogy a korabeli keresztény írók műveiben számos utalás található az apokrif irodalomra és egyes iratokról csak általuk van tudomásunk, egyébként teljesen elvesztettek volna.

2. Júdás evangéliumról

Az imént említett csoportba tartozik Júdás evangéliuma is: létezéséről a 2. sz. nagy egyháztanácsának, Szent Ireneusz irásaihoz értesülünk. Ez a Kis-Ázsiából származó püspök, aki János apostol tanítványát, Polikárpót még személyesen ismerte, a keresztényülődés elől Szmírnából Galliába a menekült keresztényeket kísérte, mint lelkipásztorok. Így került a mai Lyon-ba, amelynek főpásztoraként küzdött a fejüket felűtő tévtanok ellen. Az „Adversus haereses” (Az eretnekségek ellen) c. művében ezek között megemlíti a Júdás evangéliuma című írást, kifejtéi tartalmát és idéz is belőle. - Egy 150 évvel később élt egyházi író, a tudós Epiphaniusz, aki átfogó tanulmányban 80 tévtant ismert és megcáfol, kitér Júdás evangéliumára is és idéz belőle.

Az ókeresztény irodalomtörténetben tehát a Júdás evangélium nem volt ismer-

Vele együtt, aki központi helyet foglal el az Egyház misztériumában, imádkozzuk:

Ó, Atyánk, add, hogy a keresztények közül számos szent papi hivatás szülessen, akik élő hittel őrzik Fiad, Jézus szent emlékeit, igyének hirdetése, és a szentségek kiszolgáltatása által, amelyekkel folyamatosan megújítod híveidet. Adj szent szolgálatakat oláhódoz, legyenek figyelmes és lelkes őrzői az Eucharisztának, amely szentség Krisztus legfőbb ajándéka a világ megváltásáért.

Hívj szolgákat a te irtalmasságod kifejezésére, hogy a kiengesztelődés szentsége által megbocsátásod örömet terjesszék.

Add meg, ó, Atyánk, hogy az Egyház örömmel fogadja

Fiad Lelkének számos sugallatát, és iránta való tanuletkönyvséggel gondolkodjon papi és szerzetesi hivatásokról.

Erősítsd meg a püspököket, papokat, diakónusokat, szerzeteseket, és minden Krisztusban megkereszteltet, hogy hűségesen teljesítsék küldetésüket az evangélium szolgálataiban.

Kérünk Téged Krisztus a mi Urunk által. Ámen. Mária, Apostolok Királynője, könyörögj érettünk! Vatikán, 2006. március 5. (MK)

retlen fogalom, jelentős hittudósok foglalkoztak vele, tartalmát tévtannak ítélték, de senkinek nem jutott eszébe létezését eltitkolni, vagy pláne az iratot megsemmisíteni. Igaz, hogy - mint annyi más ókori irat - eredetiben nem maradt fenn. A kereszténység léte számára sose jelentett veszélyt.

3. A Júdás-evangélium újra felfedezése

Mintegy 30 évvel ezelőtt (!) kutatók az egyiptomi sivatagban a Kr. u. 3-4 századból származó papiruszlapokra bukkantak ásatásaik során, szám szerint 13-ra, amelyek más iratokkal együtt egy kódexbe voltak beágyazva. A kopt nyelvű lapok két oldalán írt szövegről kiderült, hogy az elveszettnek hitt, 2. sz. végéről származó ún. Júdás-evangélium fordítása. A tudósoknak azóta sikerült aprólékos munkával a szöveget helyreállítani és mai nyelvre lefordítani. Ennek eredménye került most nyilvánosságra. Mindenesetre kiderült, hogy a most megtalált, rekonstruált és lefordított szöveg semmi lényegeset nem tartalmaz, amit Ireneusz és Epiphaniusz irásaiból nem ismertünk volna. Ez újra csak azt igazolja, milyen lelkiismeretesen és megbízhatóan dolgoztak egyházírók már az első századokban.

4. A Júdás-evangélium tartalma

A szöveg tanulmányozásából nyilvánvalóvá válik, hogy egy, már a 2. sz.-ban ismert gnosztikus szekta, a kainiták írásáról van szó.

Mi volt a gnoszticizmus? Kik voltak a kainiták?

A „gnózi” (ismeret, megismerés) keleti és görög filozófiai és vallási elemek egyvelegéből kikerekedett irányzat volt, nem igazán vallás, nem egyház, és nem csupán filozófia, de képes volt a fiatal kereszténység lassan tételeiben is lefektetett tanítását összekuszálni. Számos változata ismeretes. Anélkül, hogy ezekre kitérnénk, néhány alapantátása:

Két örök létező áll egymással szemben, a jó és a rossz, a fény és a sötétség: ezek örök harcban állnak egymással. A rossz az anyag, amelyet nem Isten teremtett, hanem a demiurgosz, egy világrendező. Az anyagot le kell győzni vagy aszkéta étellel, vagy a test tökréltetével, kicsapongással. Nem a világot váltotta meg Krisztus, hanem a világotlalt váltott meg bennünket. Ebbe a gondolatvilágba illeszkedik be a kainita szekta, amely Kaint, a szodomitákat, az Öszövert, sőt többi sötét személyiséget tartja az isteni ismeret, a gnózi hordozóinak. Ez végül is Júdásban csúcsosodott ki, aki árulás által lehetővé tette a Megváltást, ami a Teremtésnél való szabadulásban, az evilági valószínűségnek a megnyitást való elválasztásban teljesedett be. Júdás, s ennél fogva az egyetlen apostol, aki igazán hűséges volt Krisztushoz, és akin keresztül Isten akarata megvalósulhatott.

Ezeket a gondolatokat fejti ki a Júdás evangélium. Ezek után nem meglepő, hogy sem a kainita szekta, sem irata nem vonzott sokakat, szemben más gnosztikus mozgalmakkal, amelyek ugyanabban a korban nagyon is komoly veszélyt jelentettek a fiatal kereszténység számára.

De nincs új a nap alatt. A gnoszticizmus modern változatai, a különféle „ezoterikus” kezdeményezések, éppúgy igyekeznek a keresztény tanítást áttitni mindenféle kétes és zavaros keleti vallási-filozófiai „ismeret”-tel. Kortársunk is hajlamos bedőlni a „fennkölt” gondolatoknak, amelyek mögött semmi sincs, ami igazán segítene az élet konkrét problémáinak megoldásában. Ami marad, az leírhatatlan szellemi, lelki káosz. Pozitív eredmény csak a „guru”-k bankkontójának növekedése.

Mindent összevéve, a Júdás-evangélium szenzációdá dagasztott felfedezése egy megfontolandó jelenségre hívja fel a figyelmet. Nem véletlen, hogy mindaz, ami vallással, egyházzal kapcsolatban negatív, akkora porot kavart fel, és egyesek kéjelegve csámcsognak, valahányszor a média leleplez valami botrányt, vagy képtelt tudtérteszteni az Egyház tanításában. Ez a törekvés az Egyház befekettetésére, hitelének rombolására azt is mutatja, hogy a nem hívő embert is foglalkoztatják az Egyházat érintő kérdések. A negatív jellegű érdeklődés arra utal, hogy sokan szükségét érzik lelkiismeretük ilyenét megnyugtatójának. Hitükkel baj van, de nem szűnt meg: valami még él és mozog a romok alatt. Ezt tudomásul véve, nekünk hívő keresztényeknek az lenne a feladatunk, hogy ha kell, két kezünkkel hordjuk el a törmelékét és megmutassuk, a földrengés után is lehet élet, talán szebb, mint előtte: minden újra kezdődhet, új ajándék minden, az egész élet és hátha még a hit is...

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Júniusra

I.

Imádkozunk, hogy a keresztény családok szeretettel fogadjanak minden létező kezdő gyermeket, és gyengédséggel vegyék körül a gondozásra és segélynyújtásra szoruló betegeket és öregeket.

Májusban nagyon hasonló missziós szándéka imádkozunk. Valóban egyetlen időszertű és szívósan megmaradó szükségletéről van szó, az emberiség súlyos problémájáról.

„Természeténél fogva a család mindig az első bölcső az élet hajnalán, és egyben az a hely is, ahol a szenvedő élet az alkonya felé vezető úton védelemre és támogatásra talál. Ez így is marad, az életet érő folytonos támadások és az őt szorongató nyugtalanság ellenére. Senki sem tagadhatja, hogy csak egy igazi család gyengédsége, szeretet gondoskodása és melegsége tud olyan környezetet felkínálni, amelyben minden gyermek méltó és személyes módon fog meg a létezésre - szerelemből és hitvesi egységből, ahol egy apa és egy anya szilárd házassági szövetségek egyesül.” (Vö. GS 50).

A fenti szempontokat a keresztény elgondolás és megfogalmazás szerint adtuk elő; napi imánk is ezek ihlessék. Igaz ugyan, hogy a problémák maguk és megközelítései is sokfélék, nem csupán a keresztény jellegűek. Mi azonban, Krisztus tanítványai és egyházának tagjai, akkor járunk el helyesen, ha a világra jövő és a világból kimúló emberek helyzetét, problémáit, veszélyeit, sérelmeit, valamint a segítségükre kész és kezdeményező személyek, mozgalmak, intézmények (maga a keresztény lelkipásztorok) törekvései és munkáját a lehető legátfogóbb, tehát a keresztény világszemlélet szerint nézzük és értékeljük. A keresztény lelkület révén nem csupán jó imádkozók, hanem helyes hozzáállást és cselekvést felmutató apostolok is lesznek.

II.

Imádkozunk, hogy a lelkipásztorok és a keresztény hívek a vallások közötti párbeszédet, meg az evangélium inkulturációjának művét úgy tekintsék, mint mindennapos szolgálatot, amellyel a népek evangélizálása ügyébe tartoznak.

Az inkulturáció szó pár évtizede használatos, a valóság azonban egykor a történelem útján vándorló emberiséggel, és még inkább az emberiségnek azzal a fokozatosan növekvő rétegével, amelyek közvetlen kapcsolatba kerül a minket megszolgált Istennel.

Régebb óta használt kifejezés: a vallások közötti párbeszéd. Gyakorlatla viszont, érthető okokból, döcögős, lassan bontakozik, ritkán éri el a kétoldalú elmélyült nyitottság szintjét és eredményességét.

Valóban az kell, hogy a különböző vallások hívei mélyen önmagukba szálljanak, abba a mélységbe, ahol hitbeli meggyőződésük is, Isten többi sajátja iránti nyitott tiszteletük is, meg saját kultúrájuk sokféle hitéletei is rendíthetetlenül meggyökeresik és egymással összefonódnak.

Mi az inkulturáció? Az evangélium fokozatos megtestesülése a különböző kultúrákban. Egyfelől bizonyos kulturális és vallási értékeknek át kell alakulniuk, meg kell tisztulniuk, hogy megtalálják helyüket a hitélet keresztény kultúrában. Másfelől keresztény értékek kompedyán és egyedi sajátossággal beegyeznek különböző kultúrákba, ha a keresztény nyitottan és készségesen közelednek; teológia, liturgia, szimbolika, életrend terén eredeti ötvözetek állnak elő.

Lelkipásztorok és keresztény hívek számára az inkulturáció ezerarcú feladat is. Isten személyes Igéje, aki köztünk-bennünk lakik, valamint az ő emberi szavakból foglalt evangéliuma pásztorkod és hívek szava és tanúságtétele akar lenni, újra meg újra, ezernyi kulturális formában, amelynek mindgyike egyedi és egyszerű.

Imádságunk arra vonatkozik, hogy mindez megvalósuljon, hiteles legyen, hatékony legyen, tisztítóan hasson, Isten gyermekeinek kibontakozását valósítsa meg.

Nagy Ferenc S. J.

KÖRLEVÉL

A külföldön élő r. k. magyarok püspökének 19. (búcsúzó) körlevele a papokhoz és hívekhez, 2006. húsvét ünnepén.

Kedves Magyar Testvéreim!

Bizonyára hallottatok már arról, hogy a Szentatya, XVI. Benedek pápa, ez év áprilisában elfogadta lemondásomat a püspöki feladatról, amivel 1989-ben II. János Pál pápa bízott meg engem. Akkor ez szinte hihetetlennek látszott, de 17 évi püspöki szolgálat után merem mondani, hogy ebben is a szentéletű pápa gondoskodása mutatkozott meg az emigráns magyarok iránt. Bár a körülmények miatt nem tudtam sokat tenni magyar testvéreinkért, akik „kényszerből vagy önkényesen”, szétszórva a nagyvilágban élnek, mégis igyekeztem őket ez idő alatt néhány alkalommal meglátogatni és buzdítani, hogy őrizzék meg az ezeréves Szent István-i hagyományt, a magyar lelkiiséget idegenben is, legyenek jó keresztények az elpogányosodott világban, és ragaszkodjanak magyarságukhoz, édes anyanyelvükhöz és hagyományainkhoz. Amikor erre szükség volt, a helyi püspökökkel állandó kapcsolatban voltam. Tudom, hogy a külföldön élő magyarok között talán csak 15-20 % vesz részt tevékeny módon az egyházak és magyar társadalmi szervek munkájában, de ugyanakkor még legalább 50 % szívében magyarnak érzi magát, ha már integrálódott is a helyi társadalomba és egyházba. Ez különben is az emigráció sorsa, amiért nem kell siránkoznunk, csak maradjunk büszkéek a más-nyelvűek között is magyar gyökereinkre, és éljünk úgy, hogy megbecsüljék a magyarságot rajtunk keresztül.

Jómagam az utóbbi években több műtéten mentem keresztül, és ez akadályozott abban, hogy Titeket gyakrabban meglátogassalak. Továbbá az egyházi jog megköveteli, hogy a püspök adja be lemondását, amikor 75. életévét betölti. Ez történt meg most, és hálás vagyok a jó Istennek és II. János Pál pápának, hogy az apostol-utódok közé választottak ki engem és megbíztak a sokat szenvedett emigráns magyarok lelki gondozásának segítségével. Nem tudok eléggé hálás lenni azoknak a papoknak és vezető személyeknek a magyarság körében, akik áldozatos munkával évtizedeken keresztül összetartották és segítették egymást. Igazán szentek és hősök voltak ezek! Csak a jó Isten tudja majd őket megjutalmazni. - Lassan fogy a hagyományos, letelepedett magyar emigrációs réteg itt külföldön, és a 2. meg 3. generáció már nem igényli annyira a magyar lelképásztori szolgálatot, bár még jó néhány helyen szükségünk van magyar papokra. Idekint nem tudunk papi és szerzetesi hivatásokat kinevelni az emigrációból. Otthonról pedig alig várhatunk utánpótlást, mert ott is nagy szükség van rájuk. Idekint egyre inkább az átmenő magyar közösség számára lesz szükséges fenntartani magyar missziókat, legalább a nagyobb városokban. Mindezt azonban a Szentsek most rábízta a Magyar Püspöki Karra, amelyik már ideiglenesen megbízta msgr. dr. Cserhádi Ferenc atyát, a németországi magyar főlelkészt és az ÉLETÜNK főszerkesztőjét, hogy jelenleg „ad interim” gondoskodjon a külföldi r. k. magyarok koordinálásáról, amíg végleges döntés nem születik. Ezért egyelőre hozzá kell intézni az esetleges hivatalos kérdéseket.

Hálát kell adnunk a jó Istennek, hogy megőrzött minket idekint az emigráció-

ban az elmúlt évtizedek alatt, de nem várhatjuk el, hogy a megszokott mederben és módon fog folytatódni a lelképásztori ellátás. Ezért kérek minden magyar testvért, hogy ahol van magyar egyházközség és magyar pap, szívesen működjenek közre és segítsék őket, ahol pedig nincsen, vagy nem lesz magyar központ, csatlakozzanak a helyi egyházi közösségekhez, és tevékeny részvételükkel mutassák meg keresztény-katolikus magyartólukat. Ezt várja el tőlünk a jó Isten és a magyar múlt.

Ami engem illet, egészségügyi problémáim mellett is megvagyok, és igyekezem segíteni a papi munkában, ahol csak tudok. Továbbra is Torontóban lakom, ahol a megélhetésem biztosítva van a kanadai állam Öregségi Segélye és betegbiztosítása révén. Továbbra is megmaradok püspöknek és a püspöki gyűűrű továbbra is kötelez engem, hogy imádkozzam azokért, akikkel „eljegyeztem” az Úr Jézus, vagyis a külföldön élő magyarokért. Órúttuk ajánlom fel idősori és betegségéből fakadó szenvedéseimet is. Ne feledkezzünk el csatlakozni otthoni testvéreinkhez imáinkkal Magyarországról, „édes hazánktól”, különösen ebben az Imaévben, amikor együtt engesztelünk a múlt hibáért és könyörgünk nemzetünk jobb jövőjéért. Ugyanakkor kérem, hogy emlékezzenek meg rólam is olykor imáinkban, hogy majd egykor együtt örvendhessünk egymásnak odafent a mennyben. Mindnyájukat az Úr Jézus szent Szívébe ajánlom, és Nagyszasszonyunk segítségét kérem, hogy mind odahaza a Kárpát-medencében, mind idekint a nagy világban szebb életet élhessünk, és egyre inkább igyekezzünk „egy szív és egy lélek” lenni Krisztusban.

Mindnyájuknak boldog, kegyelmekben gazdag húsvéti ünnepeket kívánok, szeretettel a mi Urunkban:

+ Miklósházy Attila S. J.

Ep. emeritus Hungarorum in exteris

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelképásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelképásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Dr. Vencser László, az Osztrák Püspöki Konferencia idegen nyelvű lelképásztori hivatalának igazgatója, a Linzi egyházmegye idegen nyelvű lelképásztori hivatalának vezetője. Megbízatását az Osztrák Püspöki Konferencia elnökétől, illetve a Linzi egyházmegye főpásztorától kapta. Osztrák szolgálata mellett, idejétől függően, szívesen vállal előadásokat a nyugat-európai magyar lelképásztori találkozókra és időnként lelképásztori kiegészítéseket az ausztriai magyar egyházi közösségekben. A Gyulafehérvári Főegyházmegye papja.

1947. június 17-én született Gyergyóditróban. Elemi iskoláit szülőfalujában, középiskolai tanulmányait 1961-től 1965-ig a gyulafehérvári Római Katolikus Kántor Iskolában végezte. Az érettségi megszerzése után kispapnak jelentkezett Gyulafehérváron, ahol 1965-től 1970-ig filozófiai és teológiai tanulmányokat folytatott a Római Katolikus Hit tudományi Főiskolán. Márton Áron püspök 1970-ben tanulmányai folytatására Rómába küldte, ahol 1970-től 1975-ig a pápai Gregoriana Egyetemen és a Lateráni Egyetem keretében működő Accademia Alfonsianan tanult. 1972-ben a Gergely Egyetemen teológiai licenciát szerzett, 1975-ben erkölcteológiai doktorátust az Alfonsianan. Közben 1971. szeptember 12-én Márton Áron püspök pappá szentelte Ditróban, a gyulafehérvári egyházmegye szolgálatára.

1975-től 1991-ig a gyulafehérvári Hit tudományi Főiskolán erkölcteológiát tanított és néhány évig fundamentális teológiát. Közben 1981-től 1991-ig a szeminarium vezérkorektora, a Papnevelő Intézet gazdasági vezetője is volt. 1990-ben

Vencser László

újából megszervezte a Gyulafehérvári Egyházmegyei Karitást, amelyet korábban Márton Áron püspök alapított, és amely a kommunista diktatúra idején nem működhetett.

1991. szeptember 1-től Ausztriában él és a Linzi Egyházmegye Lelképásztori Hivatalában az Idegen Nyelvű Lelkészségek Szakosztályának

vezetője, közben kisebb-nagyobb megszakításokkal a linzi Karitás Kültügyi Osztályának munkatársa, különböző plébániákon kisegítő, 1995-től a linzi belvárosi plébánia lelképásztori munkacsoportjának tagja, állandó kisegítő. 1993-ban a romániai püspökök a RKPK titkárává választják, de ezt a funkciót nem foglalta el.

Osztrák szolgálatának megtartása mellett, 1994-től 1996-ig a Gyulafehérvári Főegyházmegye Pénzügyi Kamarájának igazgatója, 1997-től 1998-ig a német és osztrák püspöki konferenciák bécsi székhelyű Kelet- és Közép-Európai Egyházi Projektek Információs Irodájának vezetője. 1996-tól a csíksomlyói Jakab Antal Tanulmányi Ház rektora, 1997-től a keratórium vezetőjének tagja. Minde mellett, dr. Kerny Géza linzi magyar lelkész halálát követően, 1995. szeptembertől decemberig és 1999. januártól szeptemberig még a Linzi magyar lelkész teendőket is ellátta.

2000. július 1-től az Osztrák Püspöki Konferencia Idegen Nyelvű Katolikus Lelkészségek Igazgatóságának igazgatója, kezdetben a bécsi Pazmaneumban, majd a bécsi főegyházmegyei szeminarium épületében. Ezzel párhuzamosan 2001 őszétől 2004 nyaráig a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem cskiszereidai campus-án óraadó tanárként keresztény etikát tanított.

Könyvei jelentek meg a csíkszeredai Státus Könyvkiadónál: *Felelős szabadság* (1998), *Die Sakramentalität der Generalabsolution im Licht der Frühscholastik* (1999), doktori disszertáció kivonata, 1975) és a kolozsvári Gloria Kiadónál: *Egy a ti Atyátok* (1999), *Atyánk és társaink - Erkölcsi vonatkozások a Miatyánkban* (2000). Sokszorosított teológiai jegyzetei a Gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán: *Általános erkölcteológia I-II.*, *Speciális erkölcteológia I-II.*, *Az isteni kinyilatkoztatás, Az Egyház - Krisztus alapítása, Keresztény és nem keresztény vallások, Krisztus-esemény.*

További írásai, tanulmányai találhatóak főleg a Keresztény Szóban, a Vasárnapban, az Életünkben és egyéb kiadványokban és gyűjteményekben.

Munkássága elismeréseként kinttetteken is részesült: 1985. december 8-án a gyulafehérvári Székességi Káptalan kanonokja lett, 1995 karácsonyán a linzi egyházmegyében Püspöki Tanácsos (Bischöflicher Geistlicher Rat = GR), 1999 húsvétján Püspöki Konzistorialis Tanácsos lett (Bischöflicher Konsistorialrat = KsR).

Érdeklődni: Dr. Vencser László, Pastoralamt der Diözese Linz, Abt. Fremdsprachige Seelsorge, Kapuzinerstr. 55, A-4020 Linz, Tel.: 0043-732/7610-3136, -3135, Fax: 7610-3138, E-mail: laszlo.vencser@diocese-linz.at; Nationaldirektion d. katholischen fremdsprachigen Seelsorge in Österreich, Boltzmanngasse 7, A-1090 Wien, Tel.: 0043-(0)1/315 44 11, Fax: +18, E-mail: nationaldirektion@bischofskonferenz.at

Cserhádi Ferenc

Kitörő örömmel fogadtuk a hírt Erdő Péter bíboros Salkaházi Sára boldoggá avatásáról

XVI. Benedek pápa jóváhagyta azt a dokumentumot, amely kihirdeti Salkaházi Sára vértanúságát. Ezzel gyakorlatilag megnyílt az út a boldoggá avatás ünnepélyes kihirdetése előtt.

Április 28-án, pénteken a Szentatya magánkínhallgatáson fogadta José Saraiva Martins bíborost, a Szenttéavatási Ügyek Kongregációjának prefektusát. A kihallgatás keretében a Szentatya jóváhagyta azt a dekrétumot, amely elismeri többek között „az 1899. május 11-

én, Kassán született és 1944 decemberében Budapesten meghalt Isten Szolgája, Salkaházi Sára szociális testvér vértanúságát”.

A Magyar Kurír szerkesztője Salkaházi Sára boldoggáavatási ügyének hírével kapcsolatban megkérdezte Erdő Péter bíborost, akinek nyilatkozatát az alábbiakban közöljük.

Kitörő örömmel fogadtuk a hírt, hogy a Szentatya ma délelőtt aláírta Salkaházi Sára testvér boldoggá avatásának dekrétumát.

Ez azt jelenti, hogy az Egyház immár oltárra emelte, a boldogok sorában tiszteli azt a Salkaházi Sára szociális testvért, aki szerény, hűséges szociális szolgálat, értékes újságírói, írói, kulturális munkáitól 1944-ben, a legnehezebb utolsó hónapokban rejtegette üldözött zsidó nők és gyerekek százait Budapesten rendházában. Miután följelentették, a nyilasok az általa bújtatott

akkal együtt a Dunaparttra hajtották és kivégezték.

Hosszú évek óta megemlékezünk róla. A hajdani Matróz Csárda helyén, a Szabadság híd hídfőjénél tábla hirdeti az emléket. Minden év december 27-én gyertyát gyújtottunk ez előtt a tábla előtt. Imádkoztunk azért, hogy Egyházunk mielőbb a boldogok sorában tisztelje őt. Ezért olyan különösen nagy öröm számunkra a mai hír, s ezért gondolom azt, hogy Budapest „lelkének” is igen nagy öröm ez. A múlt igazi megtisztult szemléletéhez vezet, hozzásegít bennünket a kienegesztelődéshez és ahhoz, hogy igazi, hiteles katolikus példaképeink legyenek.

Azt hiszem, a nemzet lelki megújulásának évében ez a legszebb ajándék, amit a Szentatya a magyar Egyháznak és talán a magyar társadalomnak is adhatott - hangsúlyozta Erdő Péter bíboros. MK

SÁRGASZÍNEK

A kerítés mellett forsythiák,
a pázsiton ezer kákicsvirág,
kákicsvirág közti pelyhes kislábak.
Ó, aranyárga, sugaras világ!

Áprily Lajos (1887 - 1967)

Gyermekeknek

NEGYVEN NAPPAL HÚSVÉT UTÁN

Marika kilépve kertjük kapuján, mélyet lélegzett a friss virágillattól mámoros levegőben. Gyönyörűen süttött a nap, és a madárral is szebb volt, mint máskor. A nagy nap után, az elsőáldozást követően nagyobb lelkesedéssel járt hittanórára is. Most megszaporozták lépteit, hiszen még Ili nével is beszélnie kell, mert szolgálatot vállalt a templomban az oltárok virágokkal való díszítésénél. Közéleg az ünnep, vajon kinyílnak-e a pünkösdi rózsák?

A többiek már helyükön ültek, amikor megérkezett István atya. A gyerekek kíváncsian lesték szavait. Pünkösdi a Szentlélek kiáradásának ünnepe, kezdte az atya. Amikor Jézus az Olajfák hegyéről visszatért az Atya dicsőségébe, megparancsolta az apostoloknak, hogy addig maradjanak Jeruzsálemben, amíg elküldi a Szentlelket, a Szeretet Lelkét. Így érkezett el a pünkösdi ünnepe, amelyen az izraeliták a Tízparancsot kihirdetését ünneplik. A város tele volt zarándokokkal.

Fiataloknak

HÁROM SÓHAJ

Pünkösdi ünnepére készülődve, az előesti szentmise szentleckéjében egy nagyon szép hasonlatra találtam: a sóhajról van szó. „Tudjuk ugyanis, hogy az egész természet sóhajtozik és vajdúdik mindmáig”. Ha akarjuk, ha nem: minduntalan beelűtközünk ennek a teremtet világnak határaiba, korlátaiba. A betegségtől, a szenvedéstől mentes élet, sajnos csak álom. A betegek sóhaja épp úgy fülünkben cseng, mint a nagyon sok helyen pusztulásra ítélt természet sóhajta. Az egyre ritkuló erdők, a cseresepre száradt mezők, a csonttá-bórré soványodott állatok reménytelen bőgése: mind a természet sóhajtozása.

„De nemcsak az, hanem mi magunk is, akik bensőnkben hordozzuk a lélek csírát, sóhajtozunk”. Még azok is, akik megtapasztalták Isten szeretetét és már részesültek a Lélek kegyelmi adományaiból, szomortian tapasztalják: az isteni adományok ellenére, sokszor elmulasztották tenni a jót, a szépet, az Istennek

Az apostolok Jézus édesanyjával, Máriával együtt egy nagy teremben imádkozva várták Jézus ígéretének beteljesedését: a Szentlelket. Egyszer csak különös zajt hallottak, szélzúgáshoz hasonló, és lángnyelvek jelentek meg a fejük felett. Ezek jelezték a Szentlélek eljövételét. Vajon mit jelentenek ezek a szimbólumok - kérdezte Márta. A szél a Lélek jelképe, amely elűzte az apostolok lelkéből a félelmet, és megértette velük, hogy fő feladatuk az evangélium hirdetése. Az evangélium nem más, mint az örömhír. Fel-szítja szívünkben a szeretet tűzét, hogy jobb emberek legyünk. Lángra lobbantja bennünk a felebaráti szeretetet, hogy gondoskodjunk a rászorulókról. A gyerekek úgy érezték, hogy a szoba hirtelen megtelt szeretettel, nemcsak egymás iránt, de testvéreik, szüleik, ismerőseik iránt is. Boldogan, tiszta rajongással várták az ünnepet. Szeretettel:

Judit néni

tetszött. Mennyire fájdalmas felismerés: hitünk, jó szándékunk ellenére, milyen sokat hibázunk, sok mindent elrontunk. Ez a garlór ember sóhajtozása.

„Gyöngességünkben segítségünkre siet a Lélek”. Amikor ajkunkon már eln-mul az ima, és nem érezzük annak titokzatos mélységét; amikor ránk nehezedik a gyöttrő kétely súlya, hogy talán már az Isten sem hallgat meg minket, és már arra gondolunk, hogy csak magunkkal, magunkról beszélgetünk az imában, akkor belép életünkbe a mindent megváltoztató, sőt megújítani tudó Lélek „szavakba nem önthető sóhajtozásokkal”. Ez a Lélek sóhajtozása.

Mind hívó, hívogató sóhaj a Lélekkel együtt magunkért és másokért, mert ő „aki a szíveket vizsgálja, tudja mi a szívünk kívánsága”. Ősi énekünk szavaival: „Hozzad sóhajt a Lélek Urunk, / Hozzad vonz az igaz szeretet, / Hozzad jöttünk, eléd borulunk”.

Pál atya

Botos Katalin

A MI XX. SZÁZADUNK

II. Hol volt, hol nem volt...

...élt egyszer egy örményes külsejű, szociálisan érzékeny, nagyon család-szerető nyakas kálvinista fiatalember, aki beleszeretett egy magyarul alig beszélő, német katolikus leányba. Elvette feleségül - de reverzálist nem adott. A négy leány így katolikus, a három fiú pedig református vallású lett. Az első világháború elvitte minden vagyonukat, s a hely, ahol éltek, ezután Romániának nevezett. Az erősen magyar érzelmű család bevezényelt és nehezen élt meg. A visszacsatolások idején egyesek átkerültek a mai Magyarországra területére.

Kapitány Béla összetartó családot nevelt. Gyakran mondta: hogyan legyen egység egy nemzetben, ha nincs egység a családban? Az ökümené természetesen volt a családban. A felekezettek templomait váltakozva látogatták. A legnagyobbik lány zsidó emberhez ment feleségül.

A család Romániában maradt tagjai a második világháború után egy városban, a három lány és családja egy háztartásban éltek le életüket. A fiúk egyike is a közelükben lakott. Ő egész életében egyetlen munkahelyen dolgozott, onnan ment nyugdíjba. A második világháború-

édesanyám - megkapta az úti okmányokat, s rohant haza. Aradra, gyerekestül, a többieket látni. Zsúfolt vonatokon utaztunk. Kis kosaramat Emőd Tamás verses kötetével, melyet irodalom-barát nagynénemtől kaptam és egy kis kolbászzal, sajnos ellopják hazafelé az úton. Nagy volt a szegénység.

Kapitány Etelka nagy magyar asszony volt. Férje német nevű felvidéki származású volt, aki hatalmas szerencsével úszta meg a katonai szolgálatot, s mindazt, ami utána következett az országban. Mesélték, hogy a front alatt egy légiriadókor égvé maradt egy lámpa a szobában. Az oroszok agyon akarták lőni a férjét, mivel szabotázst gyanítottak. A bátor asszony kitépte (!) a fegyvert a katona kezéből, ön maga ellen fordította, mondván, hogy akkor ő is megöli magát, hisz mit csináljon a háború közepén a kicsi gyerekekkel a férje nélkül. A megdöbbent orosz végül is nem bántotta őket. Nem hinném a történetet, ha nem az édesanyám mesélte volna. A férj a „felszabadulás” után egy nagy gerendát cipelt a vállán, meg egy vödört a kezében, mint aki éppen már „kicsi robotot” csinál, s így járt hírek és életem után... Mindent azért mégsem kerülhetett el. Mivel a visszacsatolás után menekült át az anyaországba, s ott a Magyar Nemzeti Bank egy pici fiókjának vezetője - s egyben egyetlen alkalmazottja lett, rövidesen munkanélküli sorsra jutott. Kirakták állásából, gyermekei megbélyegzettek lettek. Ez nem túlzottan kedvezett a későbbi továbbtanulásuknak.

Egyik lánya - jeles érettségivel - orvosnak készült, de nem vették fel. Kis-tisztviselőként kereste kenyerét, de folyton „leéptették”. Végül a munkásosztály soraiban kerestek védelmet az egzisztenciális bizonytalanság elől. Kiváló nyomdász lett.

A kisebbik gyerek nagy irodalom-barát volt. Jó nyelvérzéssel áldotta meg a sors. Dukász nénitől, egy kedves osztár özvegyasszonytól német órákat vett, már elemistaként. Tanárnak készült. A költészet, a történelem és a nyelvek érdekelték. Hogy-hogy nem, ellenállhatatlan vonalmat érzett az iskola melletti templom liturgikus cselekményei iránt is. Néhány öregasszony mellett üldögélve a padokban, jószerént egyedül fiatalként végigjáratoskodott számtalan gyászmisét. Érdekeltek a végső dolgok. Emellett vívott, megyei versenyeken helyezett lett. Néptánc-körbe járt, zongorát is tanult néhány esztendeig. Papjuktól - egy fővárosból kitiltott fiatal jezsuitától - latinait ismerkedett, s szentéletű magyar fiatalokról kapott olvasnivalót. Egyházi iskolába vágyott. Igen szorgalmas lévén, gyakorlatilag az iskola első tanulója lett. Hetedikés korában kapott egyszer lehetőséget nyári táborozásra. Csak két dolog felejtett el oda vinni: szoknyát és úttörőnyakkendőt. Fiús leány volt: fiúnak is várták annak idején. 1955 karácsonyán azonban meghalt az édesapja, aki azért élete utolsó napjaiban még éppen kiderítette, hogy hol maradt meg katolikus középiskola. 1956 őszén felkerült hát a leány a pesti Patrona Hungariae rk. leánygimnáziumba. Mivel a gimnázium a Knézits utcában van, körülbelül 400 méterre a Corvin-köztől és a Kilián lakattanától, dűbörgő ágyútűz közepette vészelté át a forradalom napjait. Sokáig Pesten rekedt: csak november végén sikerült egy vonattal édesanyjához hazajutnia. 1960-ban kiváló eredménnyel leérettségizett. A tanárságtól azonban világnézete miatt eltanácsolták, ezért mással próbálkozott. Ő történelem és matematika ismeretei, nyelvtudása alapján a Marx Károly Közgazdasági Egyetemre felvételt nyert. Fogalma se volt róla, hogy felvételiztető tanára is ferences iskolába járt, s ő volt az, aki az egyetemisták követelését a Közgáz-Egyetemen 1956 őszén felolvasta...

II. Hol volt, hol nem volt...

...volt egyszer egy széles tenyerű kubikos, aki a XIX. század fordulóját követően feleségül vette a csaknem gyerek-lány Koncz Veronikát. (Az ifjú menyasszony legnagyobb bánata - későbbi elbeszélései szerint - az volt, hogy az esküvő után nyomban útra kellett kelnie, s még egy jóízűt sem ehetett a lakodalmi pörköltből...) A századforduló kubikossága hatalmas infrastrukturális létesítményeket valósított meg Nagy-Magyarország egész területén. Jó részén az országnak férjével maga Veronika is megfordult. A kubikos feleség rangot, rendes megélhetést jelentett. Jött azonban az első világháború, s ezt Máté nagypapa nem élte túl. Belehalt egy haslvésbe és a - kórházban nagyon megkívánt - töltött káposztába. Két gyermeket hagyott hátra: Józsikát és a pici Ilonkát. A háború végére azonban iszonyú szegénység alakult ki az Alföldön. Ilonka még szopós baba volt - de az anyának nem volt az éhezéstől teje s nem volt mivel táplálni. Egyszerűen éhen halt a csöppsg. Koncz Veronika hozzám ment hát - harmadik feleségként - egy nála sokkal idősebb szülőgazdához, akinek sokkal egy félrávny maradt kicsi lánya. Meg hát a két hold szőlőből szerényen, de meg lehetett élni. Szabó Feri bácsinak kitűnő jó bora volt, a hírneves budai Sípós Vendéglőből hozzá jártak le bört köstölni, s a lefoglalt hordókat lepecsételték, majd szükség szerint a fővárosba szállították. Egy kis hordót minden évben - előre - a helyi doktor kapott. Meg is látogatta hetente a házat, s megkérdezte, nincs-e valami probléma. Igaz, Józsikának, a „hozott” nagyfiúnak hamar a saját lábára kellett állnia. Erdélyben az anyai rokonságnál tanulta éveik a cipész-mesterséget. Így látta helyesnek Szabó Feri bácsi, nehogy túlságosan kedvezzen neki az anyja, a pici kislány rováására. Ami ugyan aligha lett volna valószínű, mert Koncz Veronika nagyon szerette a lány-gyereket. A nevelt gyermek azonban mégis csak hiányolta az édes szülő-anját, felpanaszolta, hogy keveset törődött vele a nevelőanyja. Nehéz idők voltak. Meg kellett élni, s a kicsi föld mellett is el kellett menni napszámot vállalni. Aztán megszületett harmadik gyermeke, Ferike, hogy alig hét évesen őt is eltemesse. Ezt követően Szabó Feri bácsi is elhagyta az árnyékvilágot. Bizony, sokat temettek már. Ideje volt hát végre egy esküvőnek. Szabó Marika ugyan még alig volt 16 éves, de hát a szív nagy úr. Különösen, ha az a szív a szomszéd szobában dobog. Hazajött az ifjú cipész, Koncz Veronika első házasságából való fia, s egyebet se csinált, mint hogy takaró „kishűgának” - akivel végül is nem kötötte össze semmifajta vérségi kötelek - szép szándalokat készített... Hamar meglett az esküvő. Megszületett a legifjabb Józsika is, de megint közbeszólt a háború. Hiába volt a sokat görnyedő cipészsegéd tüdőbeteg, aki a szanatóriumot is megjárta, mégis elvették a Donhoz. Nem örvendhetett az időközben megszületett második gyermekének, a kicsi Marikának, nem is látta meg őt. Várta, várta haza a frontról az ifjasszony, reménykedett, hogy talán hadifogságba került, s egyszer csak hazaállít, de húsz év is eltelt, mégse jött róla egy árva papíros sem. A hőrihorgas cipész eltűnt a háború foragatagában. Hivatalos értesítés soha nem jött a haláláról. A még megkapott tábori képeslapok szerint a gyermekeire, a malackára, a várható termésre gondolt, amíg gondolhatott.

Fia, Józsika hamar belekötött a hadi-árk sorsába. Az asszonyok dolgoztak, ki háztalban, ki a szőlőben. Így rá maradt a háztartás. Már általános iskolás korában főzött a családra. Jó tanuló, szívós atléta lett. Édesanyjával együtt készült az

Floridai levél

BENNO TESTVÉR
KONYHÁJA

Egy tudós történész megállapítása szerint „A ciszterek a síkságot választják, a bencések a hegyekre építkeznek.” Nos egy ilyen hegyet választottak új apátságuk székhelyének a dél-kaliforniai Oceanside-ben, a múlt század utolsó szakaszában letelepedett amerikai bencések.

Oceanside, a neve is mutatja, a Csendes-óceán partján alapított, egyre nagyobb kiterjedésű város. A bencések „hegye” a Gellért-hegyre emlékeztet, de míg ez a Dunát figyel, a Prince of Peace Abbey - Béke Fejedelme Apátság a Szent Lajos folyó völgyére tekint le. Rövid, éles kanyarokkal tűzdelt serpenyint vezet fel hozzá. Az utat sűrű bozót és taktusok tömege szegélyezi. Az apátság egyszerűen kiképzett, bensőséges hangulatú templomból jól látni a nem mindig kék és nem is mindig „csendes” óceánra. A szertartások előtt szólanul bevonuló szerzetesek sora megadja a következő óra - órák alaptonusát.

Brother Benno - Benno testvér ennek az apátságának volt szakácsa. A kedves, mosolygós fráter főztje - alakjáról ítélve - nagyon izletes lehetett, mégis mindig maradt belőle. Lehet, a szerzetesek ismerték a zen mester, a japán roshi Nagaya tanácsát: Mindenki annyit legyen a tányérjára, amennyitől gondolja, hogy aznap megérdemli... Benno testvér idejében még nem ismerték a szigorú rendelkezést, amely szerint a „maradékot” nem szabad továbbadni, mert (esetleg) ártalmas lehet. (Ma sem értem, hogyan lehetséges az, hogy annak a remek ételnek a „maradéka”, amiből az előbb én (jó pénzért) ettem, rövid időn belül ártalmassá válik, amikor „ingyért” adják...)

Benno testvér akciójának hamar híre ment, szaporodtak a kosztosok. De soknak nem csak étel kellett, hanem ruha, szállás és mindenféle segítség. Szerencsére a rászorulókkal együtt nőt a segítők serege. A kolostor környékéről leköltöztek a városba. A vasút és az autóbusz-állomás közelében találtak egy rozoga épületet. Kifestették, rendbe hozták, még nevet is adtak neki: Szent Márta Háza. Ezentúl már ide hozták az adományokat, és ide jöttek a rászorulók. De - sajnos - néha bajt keverő elemek kerültek közéjük, a környék lakói (érthetően) tiltakozni kezdtek. Új hely kellett. A keresés eredményel járt. Átköltöztek egy, az ipari negyedben álló, hatalmas hodályba. Raktár, iroda, ebédlő, konyha, itt mindenre jutott hely. A rengeteg ruhafélének, gyerekjátéknak, penlénaknak, bébikosznak, konyhai felszerelésnek, takarónak, ágyneműnek... Idővel annyi minden jött össze, hogy megnyitották a használt holmik boltját. Az „úrú” alapos ellenőrzés után kerül az üzletbe, amelynek a bevétel fedezze a néhány fizetett alkalmazott bérért. Az összes többi munkát önkéntesek végzik, hétköznapi és ünnepeken egyaránt.

Benno testvér akciója idővel átalakult Brother Benno Foundation-ná és alaposan megváltozott a segítség szorulókat összerakása. (Itt vendégnek titulálják őket.) Míg kezdetben a rászoruló 90 %-át a hajléktalanok tették ki, ma 80 %-ban azok vannak, akiknek ugyan van munkájuk, szállásuk, de segítség nélkül képtelenek eljutni az egyik elsejtől a másikig. Ők az úgynevezett „dolgozó szegények”. Helyzetük egyik oka a Kaliforniai jellemző, csillagokban járó lakásbérek. De nem csak pénzre van szükségük, jó szóra is. És ebből (is) bőven kapnak Benno testvér konyhájának kiteljesedett utódjában. Néhány adat az elmúlt két évtized felsorolásából: ezekre menő ruhanemű, takaró, gyógyszer, tisztálkodási lehetőség, éjszakai szállás, hajvágás, ételmisszomság és 21/4 millió étel. Kiegészítésként a felebarátai közlekedésnek, az „elfogadlak olyannak, amilyen vagy” megszámálhatatlan jele, amely nagyon sok esetben első segélynyújtás a „gyógyulás” felé.

Honnan jön az a sok száz névtelen, aki dolgozik Benno testvér „konyháján”-ban? Előttünk fekszik az önkéntesek havi beosztása. Ebből csak néhány adat: egy-egy napra jönnek a metodisták, a közeli katonakórház munkatársai, a legnagyobb amerikai tengerész-kiképző tábor katonái, a Mira Costa kollégium diákjai, a Rotary Klub tagjai; római katolikusok és episzkopálisok... Sajnos, Benno testvér nem érthette meg a konyhája kiterjedésedet intézmény munkáját, eredményeit. De lehet, mosolyogva néz le a földre, miközben szorgalmasan keveri az égiek mindennapját.

Bitskey Ella, Sarasota

A FORRADALOM DÁN HALOTTJA

A „magyar ügy” az 56-os szabadságharc után még évekig szerepelt az ENSZ-ben, habár a Világszervezet számára egyre kényelmetlenebbé vált és a főtítókár - csaknem biztosra vehetően moszkvai sugallatra - mielőbb le akarta zárni a témát. Történelmi tény, hogy a lehető legnagyobb bajban hagyta magára az ENSZ a magyar szabadságharcot, hiszen a szovjet megszállás állandósult és a megtorlás könyörtelen eszközökkel folyt. A Világszervezet egy dán diplomata, Povl Bang-Jensen azonban nem tudott napirendre térni az események felett. Amint Nagy András közel egy évtizedes, aprólékos kutatómunka után, nemrég közölte: „A Bang-Jensen ügy” című könyvében írja, nem zárható ki, hogy a dán diplomata gyilkosság áldozata lett, mert rendíthetetlenül kiállt a magyar szabadságharcosok mellett és - sok más ENSZ-munkatárssal ellentétben - nem hajlott meg a diktatúra csábítása elől, de nem engedett a szaroló célzatú nyomásnak sem. Személyes tapasztalatokkal rendelkezett, 1933-ban ugyanis Németországban járt és látta, miként rendezkedik be egy totalitárius rendszer. 1956-ban aztán már New Yorkból, az ENSZ munkatársaként követte nyomon, hogy egy spontán felkelés miként söpörte el a diktatúrát Magyarországon. A szabadságharc végbefojtását követően a Világszervezet vizsgálóbizottságában személyesen is találkozott Nyugatra

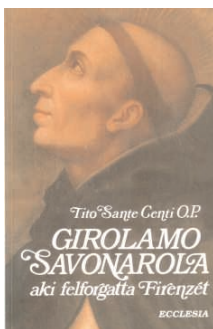
menekült forradalmárokkal. Egy tolmács segítségével ugyanis Povl Bang-Jensen vette fel azokat a tanúvallomásokat, amelyek a későbbi ENSZ-jelentés alapjául szolgáltak. Alighanem magáévá tette a magyar szabadságharcosok ügyét és úgy érezte, neki kell jövátennie, amit az ENSZ elmulasztott. A Világszervezet kétkulacos politikája azonban csalódást keltett a menekültek körében és egyre kevésbé akartak szóba állni vele. A dán diplomata személyes tekinthetét vetette latba, amikor ráírta őket a megszólalásra, egyben pedig biztosította őket arról, hogy nyilatkozataik nem kerülnek illetéktelen kezekbe.

Közben persze a szovjet tankok árnyékában hatalomra került budapesti rendszer sem volt tétlen és mindent elkövetett a vallomások hitelének csorbítására, illetve a nyilatkozók megfélemlítésére. Az otthon maradt családtagokat kényeskedve színtűként kezelhetett, ehhez azonban szükség volt az eredeti nyilatkozatok megszerzésére. Ezt Bang-Jensen is jól tudta, ezért tartott attól, hogy ha anyagait egyszerűen átadja az ENSZ-nek, onnan olyanok kezébe kerülhetnek, akik - mint hitetlen bizonyítékokat - a letiport országban ujjongva a forradalmárokat elleni perekhez használhatják. Ma pszichoterrornak neveznénk azt az összehangolt hadjáratot, amely a Világszervezet

New York-i központjában folyt ellene, Nagy András dokumentumai szerint Moszkva és nyugati csatlósainak fondorlataival. Tekintélyének és hitelének teljes tönkretételére semmitől sem riadtak vissza - csak azért, mert nem volt hajlandó kiadni a nyilatkozó magyar forradalmárok névsorát, sőt később még el is égette a magyar kérdést vizsgáló bizottság számára készült dokumentumokat. Az ENSZ 1959 őszi közgyűlésén, november 25-én tárgyalták a magyar ügyet. Bang-Jensen két nappal korábban elhagyta New York-i otthonát, ahová soha többé nem tért vissza. Családját keresztelni kezdte. A sajtó ráérezett a valóságra, mert az egyik szalagcímben ez állt: „Az ENSZ bírálója, a vörösök ellenfele gyilkosságtól tart”. 72 órával később egy New York-i parkban átlőtt haláltékkal találták rá. Ma már nyílt titok, hogy a dán diplomata agyálya, amelyek miatt megsemmisítette a tanúk adatait, megalapozottak voltak, mert a keleti hírszerzés 1956-ra már alaposan behálózta a Világszervezetet.

Nagy András közel 400 oldalas könyve (A Bang-Jensen ügy; '56 nyugati ellENSZélben, Magvető Kiadó, Budapest) újabb fontos adalék az 1956-os szabadságharc nemzetközi összefüggéseinek, illetve a hangzatos nyugati jelszavak mögött húzódozó közöny okainak jobb megértéséhez.

Vincze András

SAVONAROLA,
AHOGY MA LÁTJÁK

Az Ecclesia Kiadó röviddel ezelőtt jelentette meg Tito Sante Centi domonkos atya Girolamo Savonarola, aki felforgatta Firenzét című életrajzát a XV. század közepén született későbbi domonkos szerzetesről. A könyv fordítója Víz László, a következőket mondotta Tito Sante Centi művéről:

A második világháború előtt volt, utána azonban hiányzott a Savonarola irodalom. Pedig hallatlan dolog, hogy egy ifjanc számba menő szerzetes alig tíz év alatt az európai egyháztörténelem és politikatörténet eseményeinek középpontjába kerüljön. Élete negyvenhat évét Lombardia gazdag antik, keresztény és reneszánsz hagyományokkal bíró városában töltötte, tanítással, írással és a súlyos be-

tegségekben szenvedő Egyház gyógygyógyításáért vívott lelki-szellemi küzdelemmel.

Az Egyház bajaiért általában a simóniával trónra került Rodrigo Borgia, azaz VI. Sándor pápa áldatlan tevékenységét és rendkívül zavaros magánéletét tették felelőssé. Az Egyházhöz és tanításhoz

hű keresztények általános kívánsága volt a reform, eszköze pedig az összehívandó zsinat. A politika csinálói másként gondolták, más eszközökhöz folyamodtak. A súlyos intrikáktól terhes küzdelemnek az lett a vége, hogy Savonarolát, 1498. május 23-án - szégyenletes kirakatper után, Firenzében felakasztották és elégették, két társával együtt.

A magyarra átültetés hatalmas munkáját, Víz László avatott, lelkiismeretes fordítását az Ecclesia Kiadó tette lehetővé. Az életrajz mindenki számára olvashatóan közlő Savonarola útját a XV. század eseményekben gazdag idején. (Tito Sante Centi, Girolamo Savonarola, Ecclesia, Budapest, 2005, Ferenciek tere 7 - 8.)

Ramsay Győző

Londoni levél

ÁTTÉRŐK

Nagyépítmények, éppen a vallásos kalendárium legzomorább gyásznapján, meghalt az angol irodalom nagyszónya, Muriel Spark. Nyolcvannégy éves volt. Toscanai villájában érte a halál, nagyon szerette Itáliát, huszonhét esztendeje telepedett le Civitella della Chiana falucskájában, ott is temették el. Ne rójuk meg azért, mert tágas villáját egy XIII. századi kolostor falaira építtette, e szerzeteslak eredeti formájában már renoválhatatlan rom volt.

Muriel Sparkról közismert, hogy lezárt egy angol író-nemzedéket, amelynek ő volt a legfiatalabb tagja, s amely olyan intellektuekből állt, akik sokat töprengtek a vallás-, a társadalom-, a művészetfilozófia hármas témájának az emberi vonatkozásain. Istenhitük szilárd volt, de mindannyian feltették maguknak a kérdést, hogy melyik keresztény vallásban találják meg legjobban a szívük szerint követhető utat. Evelyn Waugh és Graham Greene az anglikán egyházból kiválva lett katolikus, erről sokat beszélgettek fiatalabb pártfogójukkal, a félig zsidó, félig presbiterianus Muriel Sparkkal, aki 1954-ben követte őket és szintén katolizált.

Az író nő apja volt egy Skóciában régebben letelepedett Camberg nevű zsidó család sarja, az anyja pedig angol presbiterianus. Iskolás korában a kis Muriel azt tapasztalta, hogy a zsidó apja társadalmi befogadásával semmi baj, csak az angol anyjára néztek Edinburgban ferde szemmel.

Hogyan jutott el harminc éves kora körül, már ismert írónékat a katolicizmushoz? Önéletrajzában azt írja, hogy „Ha megkérdeznék, miért tértem át, egyszerre túl könnyű és túl nehéz ennek a megindokolása. Az egyszerű magyarázat az lenne, hogy a római katolikus vallás felett meg annak, amit mindig tudtam, hittem és éreztem. Tehát nem hirtelen megvilágosodásról volt szó. A komplikáltabb magyarázat a meggyőződésem fokról fokra való erősödéséről szól. A történelmi példa Newman bíboros. Mikor öt faggatták arról, hogy miért tért át anglikánról katolikusra, megjegyezte, hogy a válasz nem adható meg vacsoránál a leves és a sült között: Kinlódjanak maguk is az indokok felderítésével, mint ahogy én is sokat tételődtem és kinlódtam.”

Persze Newman bíboros könyvet írt vívódásáról Apologia pro Vita sua címmel. Természetesen Muriel Spark regényeiben és elbeszéléseiben találunk utalásokat a kérdésre vonatkozóan. Filozófiját áthaotta a hit a magasabb gondviselésben. Különösen Memento mori című regénye érdekes ebből a szempontból, ami az öregkorral és az elmúlásra való készülődéssel foglalkozik. Nem valami vidám történet, túl sok szó van benne a szentilításról. De megmagyarázza, miért nem félt az író nő a haláltól.

Graham Greene-t az irodalomtörténet nem egyszer skatulyázta be „katolikus írónéknak”, s ezt ő nem nagyon szerette. A hatalom és a dicsőség című, világhírű könyve magyarázza meg katolicizmusának a lényegét. Mexikóban járózódik, azokban az időkben, amikor az ottani kommunista teljesen ki akarták irtani a katolikus papságot. A mű tanúsága, hogy az üldözött egyház föld alatti kényszerülhet, de elpusztíthatatlan. Gimnazista koromban megrendülve olvastam ezt a nehezen megszerzhető Graham Greene regényt a kommunista Magyarországon. Nagy hatású próza, még annak tudatában is, hogy a Vatikán 1953-ban megrota érte a szerzőt. A Szentszéknek az nem tetszhetett, hogy a történet szereplője, az alig néhány évvel ezelőtt pap egyike, egy egyszerű családból származó páter, aki az üldözökhöz elől távoli vad vidékre menekülve családát alapít, feleséggel és gyermekekkel él a tanyáján.

Greene tehát nem volt mindenben az egyháznak pariózó katolikus író. De élete legfontosabb mozzanatának tekintette, hogy „hazatalált” a katolicizmusban.

Angliában a dilemna sok ezer gondolkodó anglikán egyháztagot foglalkoztat. Néhány éve a Kenti hercegnő azt át, legújabbban pedig Tony Blair miniszterelnök mérlegeli a kérdést. Lehetséges, hogy ha leköszön kormányfői megbízatásáról, idővel bejelenti áttérését.

Sárközi Máttyás

BÚJÓCSKA A HALÁLLAL

Első megmenekülésemet Kubinyi Feri barátomnak köszönhetem. „Várg még egy percet, mindjárt jövök!” - biztatással addig szöszmötölt, tett-vett a Pestvidéki Ásványbánya Vállalat Népköztársaság úti irodájában, amíg lekéstem randevút - a Halállal...

*

Az Astoria büfé előtt, ahol egyetemista korunkban hétszámra ettük a 70 filléres bablevest, alig tudtunk áttörni az embergyűrűn.

Fiatal szabadságharcos földi maradványait szedte össze egy köztisztasági alkalmazott - söprével, lapáttal... Orosz tank gázolt keresztül rajta szerdán, október 24-én. A véres cafatok között csodálatos módon teljesen épen maradt a diákigazolvány. Megtisztogatta a kabátját újjával, gondosan kisimígtatta, aztán mint valami ünnepi ostyát, fölmutatta a tömegnek.

A férfiak levették kalapjukat, a nők összetették a kezüket (volt, aki le is térdelt), s először bizonytalanul, majd egyre ércesebben, dacosabban csendült föl a sorsot idéző ének: Hazádnak rendületlenül légy híve ó magyar...

*

A Kossuth térre későn értünk; későn - már ami a randevút illeti. A nagy öldök-lés lezajlott. Egymás után húztak el mel-

lettünk a teherautók: mindegyik magasra púpozva halottakkal. Itt egy kéz lógott ki, ott egy láb... Nagyrészt fegyvertelen asszonyok, gyermekek.

A Földművelésügyi Minisztérium épülete előtt bokáig tocsogunk a vérben. Budapest ostromakor sem láttam az utcákon ennyi vért, pedig akkor nem sok értéke volt az emberi életnek.

Közben újabb és újabb tüntető csoportok özönlöttek az Országház elé, s lyukasközepű nemzetiszín zászlóikat megmártották, végigvonszolták a tócsák bíbor levében. Iszonyúan fölforrósodott a hangulat! Ezek a lucskos lobogók aznap, csütörtökön, ezreket és ezreket állítottak ismét a Forradalom ügye mellé. Akkor kezdődtek el az ávos-fogdosások. Az emberek szíve megkeményedett, látásukat elködösítette a harag és a bosszú vágya...

Most már nem tudom, melyik napon történt.

Fegyverrel nem harcoltam, mert fegyverem nem volt (egy-egy szatyor kézigránát ide-odahurcolásával segítettem ki a barátaimat), de majdnem mindenütt jelen voltam, s szabadságharcos csoportokkal néha folsodródtam vadidegen lakásokba is - ebédre, vacsorára. Senki sem kérdezte tőlünk, kik vagyunk, mit csinálunk, hová megyünk. Minden ajtó nyitva állt előttünk, minden asztalon várt ránk egy tányér leves... Most, hogy visszagondolok minderre: alvilági bolyongás. Elkárhozott lelkek, akik mindent elfelejtettek már, kivéve egyetlen dolgot, azt, hogy az idegen megszólókra löni kell!

Cszizmban jártam, viharkabátban, ahogyan mint geológus, a felsőpetényi tűzállóanyag-bányában szoktam volt dolgozni. Talán ez tűnhetett föl, mert elfogtak az ávosok Pestről Budára (lakásom) felé menet, a Lánchíd pesti hidfőjénél.

Több társammal együtt beteretelték egy közeli épületbe, s egyenként hívtak be minket kihallgatásra.

Eredetileg két ávos volt a szobában, de éppen amikor rám került a sor, az egyik valamiért kiment - talán a mellék-helyiségre?

Négy szemközt maradtunk.

A fiatal tiszt töprengve nézegette szemlyi igazolványomat:

- Maga Dedinszky János felesége?

- Igen - vágtam rá gyorsan, bár akkor már túl voltunk a válóperen.

Az ajtóra pillantott, majd ismét a kezében lévő iratra, amit egy hirtelen-heves mozdulattal visszaadott:

- A férje osztálytársam volt a gimnáziumban. Ez egyszer szerencséje van. Szabadon ereszttem, de tűnjön el, amilyen gyorsan csak tud!

Az utcán döbentem csak rá, hogy mi történt. Utólag futott végig hátamon a hideg...

Istenem, mi lett volna, ha... Nem merem végig gondolni.

Fürgén szedtem a lábam. Csak a budai partról néztem vissza. Nem jött utánam senki.

*

Harmadik találkozásom a Halállal a szabadság pár napja alatt történt a Kékgolyó utcában.

Fiatal ügyvéd albérlőnk, Medve Laci, a Forradalom kitörése idején Csehszlovákiában tartózkodott. Később érkezett csak haza - tele ámulattal és kíváncsisággal.

Boldogan kalauzoltam végig a városon, mintha tulajdon, frissen szerzett birtokom lett volna. Büszkén mutogattam a lyukas zászlókat, a Nagykörút kiégett

ERDŐ PÉTER BÍBOROS LÁTOGATÁSA KANADÁBAN

Április 24-től 27-ig tartó velencei és zágrábi látogatása után Erdő Péter bíboros április 28-án Kanadába utazott. A bíboros főpásztor Miklósházy Attila püspök és Horváth Tibor jezsuita professzor, a Magyar Egyháztörténeti Enciklopédia Munkaközössége (METEM) alapítója meghívásának tett eleget.

Útjára elkísérte Mohos Gábor érseki titkár és Androvich Tamás, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye kanadai születésű fiatal papja is.

Április 30-án vasárnap ünnepélyes szentmise és ebéd keretében találkozott a torontói Szent Erzsébet

Konferencia által hirdett imaévhez való csatlakozásáért, Miklósházy Attila püspök úrnak pedig „sok évi hősies munkájáért, melyet a világon szét-szórt magyar katolikusok egész közössége érdekléssel figyelt”.

Majd hozzáfűzte: „Amikor most az Apostoli Szent-szék külön leirata értelmében a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia közvetlenül veszi át a nyugati magyar pasztoráció koordinálását, szervesen folytatni kívánja azt az apostoli munkásságot, melyet Miklósházy püspök úr mind mostanáig végzett. Nekünk, magyaroknak -

bíboros több száz hallgató előtt, a METEM ünnepi ülésén előadást tartott „Magyar kánonjogászok az egyetemes egyház történetében” címmel. Az ünnepségen felszólalt Horváth Tibor jezsuita alapító elnök, Diósady Levente, a METEM elnöke, valamint Hári István a torontói Szent Erzsébet egyházközség képviselőtestületének elnöke is. Az előadáson megjelent Bagi László, a Magyar Köztársaság torontói főkonzula, valamint jelen voltak a kanadai magyar református lelkészi kar képviselői is.

Magyarország primása hétfőn Aloysius Ambrozic bíboros, torontói érsekkel folytatott megbeszélést a kanadai magyar katolikus hívek lelkipásztori ellátásának kérdéseiről, és köszönetet fejezte ki az eddigiekben mindig tapasztalt nyitottságért és megértő segítőkészségért.

Kedden Erdő bíboros a Kanadában szolgáló magyar papsággal találkozott. Előadást tartott a magyarországi egyház helyzetéről és pasztorális törekvéseiről, s meghallgatta az összes magyar lelkipásztor beszámolóját az egyes magyar közösségekről és a körükben végzett munkáról.

Csütörtökön a bíboros primás Montreálba utazott az ottani Magyarok Nagyszövetsége plébániai közösségének meglátogatására. Itt találkozott Tomaj Dénessel, a Magyar Köztársaság kanadai nagykövetevel, aki a magyar ünnepséget jelenlétével megtisztelte. A magyar bíborost Deák Ferenc jezsuita plébános köszöntötte, aki hosszú éveken át fáradozott a montreali magyar közösség lelkipásztori gondozásában.

Sok helyi magyar lelkész és katolikus hívő örömmel adott hangot a primási látogatásért, mely bizalmat és optimizmust sugárzott és kifejezte a magyarországi egyház szolidaritás szeretetét és bensőségeit a nyugati szférában élő magyar hívőkkel. MK

Csoportképünk Erdő Péter bíboros kanadai látogatása során készült 2006. május 2-án, a kanadai magyar papi találkozón, a torontói Szent Erzsébet templom előtt. Első sor, balról jobbra, állnak: Mohos Gábor (titkár), Magyar Pál (torontói magyar szeminarista), Marosfalvy László SJ (torontói lelkész), Dr. László László (ottawai magyar lelkész), Erdő Péter bíboros, Miklósházy Attila püspök, Androvich Tamás (doktorandus). - 2. sor: Töreki Ödön SJ (ny. magyar lelkész), Tamás László (ny. magyar pap Torontóban), Fülöp József SJ (ny. magyar lelkész Torontóban), Dr. Nagy László (Torontóban vice-kancellár és plébániai kiségitő angol plébánián), Lakatos Dénes (vancouveri magyar plébános), Cabafi Csaba SJ (torontói magyar plébános), Miskei László (wellandi magyar plébános), Nagy Nándor (Calgary-ban magyar plébános), Deák Estebán (ny. g.k. magyar lelkész). - 3. sor: Mák Ferenc (g.k. magyar plébános Courtland-on), Kiss Barnabás OFM (detroiti magyar plébános), Koronai Zoltán SJ (teológiai tanulmányokat végez Torontóban), Pesznák Béla (hamiltoni magyar plébános), Artner Péter (Ottawa-ban tanul, kiségit a magyar lelkipásztorok között), Jaschok Balázs SJ (ny. torontói magyar plébános), Dr. Záchfalvy István (Calgary ny. magyar plébános), Borbély Sándor SJ (teol. tanulmányokat végez Torontóban). - 4. sor: Dr. Miskolczi Kálmán SchP (ny. plébános Lackawannában), Deák Miklós (g.k. magyar plébános Welland-on), Ugrin Béla SJ (ny. magyar lelkész Hamiltonban), Angyal Lajos (g.k. magyar plébános Windsorban).

Plébánia több száz hívővel és a lelkipásztori gondozásukat ellátó magyar jezsuita közösség tagjaival. A magyar primást Cabafi Csaba plébános üdvözölte. Erdő Péter szentbeszédében köszönetet mondott a kanadai magyar katolikusoknak a Magyar Püspöki

Magyarországon és szerzte a világon - szükségünk van lelki megújulásra, az egymással való kiegyensúlyozottságra, a kölcsönös megbé-kélésre a környező népek-kezel, de különösen szük-ségünk van az optimizmusra és a jövő szeretetére”-mondta. Vasárnap délután Erdő

szovjet tankjait, az alkalmi újságárusok körül nyüzsgő tömeget.

Járkálunk össze-vissza - mámorosan, telhetetlenül.

A városban csönd volt, s a romok és halottak ellenére, csodálatos „égi” derű.

S akkor váratlanul, a Kékgolyó utcában, kattogni kezdett egy gépfegyver...

Mire észbekaptunk, már záporoztak körülöttünk a golyók. Ma is csodálatom, hogy egy se talált el minket. Beugrottunk ugyan egy kapualjba, sőt lehúzódtunk az óvóhelyre is, ahol egy fiatal nő zokogott és terdelte a kezét, de az már „eső után köpönyeg” volt. Csak magunkat nyugtattuk meg vele.

Mint utóbb kiderült, az Endresz György téren megmaradt egy ruszki tü-

zelőállás. Onnan lövöldöztek mindenkire, akit mozogni láttak...

Ellentmondásos, zavaros a helyzet. Mentem az utcán, s egyszer csak összecsuklott előttem valaki. Nem is lehetett tudni, mitől.

Benyitottam egy kapualjba: hullák ülték egymásnak támasztva a lépcsőkön...

*

Furcsa dolog az élet! Mintha előre ki lennének osztva a szerepek, és az maradna meg tűzön-vízen át, akinek még valami dolga van a Földön.

Vagy éppen a túlélés ténye ösztönöz bennünket arra, hogy „dolgunk” legyen?

Ki tudja!

Saárty Éva, Lugano

MINDSZENTY-EMLEKMISE ESZTERGOMBAN

Erdő Péter bíboros ünnepi szentmisében emlékezett meg Mindszenty József bíboros halálának évfordulójáról május 13-án az esztergomi bazilikában. A szentmisét közösen mutatta be Ternyák Csaba érsekkel, a Papi Kongregáció titkárával, Juliusz Janusz apostoli nuncissal, a Püspöki Konferencia tagjaival és az egyházmegye papságával.

A szentmisére az ország minden pontjáról érkeztek zarándokok, hogy imáikban Isten Szolgája Mindszenty József bíboros közbenjárását kérjék a nemzet lelki megújulásáért.

Ternyák Csaba érsek szentbeszédében Mindszenty bíboroshoz kapcsolódóan emlékeztetett a fatimai jelenés e napra eső évfordulójára, amelynek üzenete meghatározó volt a bíboros életében. Az érsek felidézte II. János Pál pápát is, aki ellen 25 évvel ezelőtt ezen a napon követtek el merényletet, és aki magyarországi látogatása során megemlékezett Mindszenty Józsefről.

Ternyák érsek kiemelte a bíboros hercegszolgálatát a fatimai üzenet értelmében indított nemzeti engesztelő imamozgalmat, hangsúlyozva: „csak imádkozó ember építhet egy jobb világot”.

„Mindszenty bíboros kész volt elhagyni hazáját, hogy száműzetésben folytassa az engesztelést.” - mondta az érsek. „Mindszenty hercegszolgálati pásztorai elkötelezettsége Jézus példája szerinti volt: életét adta nyájáért.” A bíboros szolgáljon példaként számunkra, hogy hogyan lehet minden körülmények között hűséggel lenni Istenhez és az Egyházhöz - zárta szentbeszédét Ternyák Csaba érsek.

A szentmise záróáldása előtt Erdő Péter bíboros a Szűzanya segítségét kérte, hogy az idei év kegyelmi év lehessen számunkra.

A szentmisét követően a papság levonult a bazilika kriptájába és megkaszorította Mindszenty József bíboros síremlékét.

Török Viktória

HÍREK - ESEMÉNYEK

XVI. Benedek pápaságának első évéről

Camillo Ruini bíboros, a pápa római helynöke, az Olasz Püspöki Konferencia elnöke a *Famiglia Cristiana* olasz képes katolikus magazinnak adott interjújában felvázolja XVI. Benedek pápasága első évének legfontosabb eseményeit, és megrajzolja a pápa emberi vonásait.

„Ennek az első évnek a legfontosabb megkülönböztető jege az öröm és a szeretet hatalma volt, amely azon túl, hogy mély hatást gyakorolt az egyház életére, érdeklődést váltott ki az egész emberiségből is” - mondta az interjúban Ruini bíboros. XVI. Benedek nagy teológus, és péteri szolgálatának gyakorlása során is felhasználja ezt az adottságát, ez kegyelmi adományainak egyik legjellemzőbb jege. A pápa kommunikációs stílusa egyszerű és közvetlen. Kiváló képességekkel rendelkezik ahhoz, hogy olykor rendkívül bonyolult és nehéz kérdésekről is világos és egyszerű módon beszéljen.

A pápa a keresztény hit kérdését helyezte korunk figyelmének középpontjába és a híveket arra kérte, hogy váljanak Isten szeretetének tanúivá. Ez ugyanis kulcsfontosságú kérdés ahhoz, hogy a kereszténység képes legyen párbeszédet kialakítani a mai kultúrával. Mindezt rendkívül modern módon teszi, mivel megnyilatkozásaiban mindig nagy tiszteltetlennel van az emberi szabadság iránt.

Ruini bíboros véleménye szerint a pápa a hit nyilvános megjelenését illetően részben folytonosságot mutat II. János Pállal, ám aggodalommal szemléli a laikussá váló nyugati társadalmat, amelyből az egyház egyre inkább kiszorul, azaz megszűnik a kereszténység társadalomépítő jellege.

„Az államok, a nemzetek és a jogalkotás nem veszi figyelembe Istent” - állítja a pápa. Ruini bíboros számos más szempont mellett érintette még a *Deus caritas est* enciklika jelentőségét. Konkrétan a pápa *Nietzsche* ellenvetésére válaszol, aki szerint a kereszténység megmérgezi a szerelem örömeit. Még ma is sokan gondolják ezt, anélkül persze, hogy valaha is hallották volna a német filozófus nevét. Ruini bíboros szerint a pápa enciklikájában részletesen és meggyőzően kifejti, hogy ennek éppen az ellenkezője az igaz. VR/MK

Az iszlám ereje a keresztények gyöngesége

Angelo Sodano bíboros államtitkár szerint szükség van a hit méltóságátudatának újralfedezésére, Itáliának pedig segítenie kell Európát, hogy újra rátaláljon spirituális lelkületére.

„Nekünk keresztényeknek szeretnünk kell mindenkit, mindenki felé ki kell nyújtani a kezünket, ám ezzel párhuzamosan a szó szent értelmében véve legyünk büszkék hitünkre” - mondta a bíboros.

Angelo Sodano egy osztrák püspök szavait idézve és megerősítve mondta a *La Repubblica* olasz napilapnak adott interjúban: „az iszlám ereje a keresztények gyöngeségében rejlik.” Majd hozzátette: „Ha mi erősebbek és meggyőzőbbek lennénk a hitben, ha jobban tanúskodnánk a szeretet parancsáról, akkor mi keresztények valóban hozzájárulhatnánk a megbékélt és igazabb világ megteremtéséhez.”

Sodano bíboros a napilapnak adott interjújában kitért az egyház és az állam kapcsolatára is. „Természetesen az államok küldetése és az egyház küldetése eltér egymástól. Az utóbbi időben, Olaszországban ez a különbség nem kapott elég hangsúlyt. „Imádkoznunk kell azért, hogy Itália folytassa civilizációs küldetését a világban, amely oly nagyra tette a múltban és azért, hogy segítse Európát abban, hogy ne veszítse el lelkét, sőt, hogy újra megtalálja azt. Úgy tűnik, hogy a mai olaszok elfeledkeznek erről a nagy missziókról, pedig történelmünkben ez volt eddig a legdicőségesebb fejezet.” VR/MK ***

Mindszenty József bíboros halálának évfordulója Rómában

Mindszenty József halálának 31. évfordulója alkalmából a bíboros egykori címtemplomában, a *Santo Stefano Rotondo* bazilikában tartott megemlékezést a római magyar közösség 2006. május 5-én.

Az ünnepélyes szentmise főcelebránsa Julián Herranz bíboros, a Pápai Törvénymagyarító Bizottság elnöke volt. A szentmisén részt vett *Ternyák Csaba* érsek, a Papi Kongregáció titkára, *Németh László* pápai prelátus, a Pápai Magyar Intézet rektora, *Erdődy Gábor* szentszéki magyar nagykövet, az Örök Városban élő papok, valamint magyar és olasz hívek. Herranz bíboros a prédikációjában arról

beszélt, hogy a megemlékező misével lélekben csatlakozunk a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által a magyar nép lelki megújulásáért meghirdetett nemzeti imaévhez. Isten Szolgája Mindszenty József bíboros életpéldájáról szólva elmondta: a főpásztor megvalósította az evangéliumot odaadta életét a rábizottakért, miként a „Jó Pásztor életét adta juhaiért”. Horváth István Sándor/MK ***

Hivatalban marad

Seregély István egri érsek az egyházi törvények értelmében 75. születésnapja előtt (március 13.) az Apostoli Szentzséknél beadta nyugdíjazási kérelmét. A Szentzsék Julius Janusz apostoli nunciuson keresztül értesítette a főpásztort, hogy szolgálatában 2007. március 13-ig megerősíti. A hírt maga az érsek közölte hűsvétkor az egyházmegye papságával és híveivel. MKPK ***

Betegzárandoklat Lourdes-ba

Április 27. és május 2. között 15 beteg zárandokolt Lourdes-ba a Katolikus Karitás és a Máltai Lovagrend közös szervezésében.

Az országy különböző részeiről és Csángóföldről 15 beteg vett részt azon a zárandoklaton, amely az ápolásra, gondoskodásra szorulóknak számára is lehetőséget nyújt az utazásra. A beteget el kíséror önkéntes orvosok, ápolók munkájának köszönhető, hogy súlyos, kórházi ápolásra szoruló vagy mozgásukban korlátozottak is eljuthattak Lourdes-ba. A Katolikus Karitás a Váci Egyházmegyéből két fiatal és a XXIII. János

Szeretothon gondozottai közül két idős ember utazásához járult hozzá.

Az évente május elején megszervezett betegzárandoklatnak a Máltai Lovagrend jóvoltából rendszeresen csángó résztvevői is vannak.

A zárandoklatot Cserháti Ferenc atya vezette, aki nemrég kapott megbízást a szentföldön élő magyarok lelkipásztori ellátásának koordinálására. KK/MK ***

A szentföldi keresztények

A Vatikán a Szentföldön élő keresztények támogatására szólította fel a híveket. A térségben uralkodó feszültség miatt a keresztény közösségek képtelenek fenntartani intézményeiket. Kiváltképpen a humanitárius és kulturális szervezetek halódnak a megszorító intézkedések következtében. A nyilatkozat utalt arra is, hogy XVI. Benedek pápát is aggasztja a Szentföldön kialakult helyzet és a fiatal keresztények elvándorlása a térségből, amit a fokozódó szegénység és kilátástalanság vált ki a lakosságból. *

Sört exportálnak a bencések

A bajor Alpokban lévő Ettal-i kolostor közel 400 szentdózs serfőzedeje most először gyárt olyan barna sört, amelyet kizárólag amerikai exportra szán. Az Egyesült Államokba szállított malátalé alkoholtartalma jóval magasabb, mint a németországi fogyasztásra készülő söré. A bencés rendi kolostorban jelenleg hat fajta sört főznek évente 15 ezer hektoliter mennyiségben, de a termelést már nem a szerzetesek végzik, hanem egyházi alkalmazásban lévő szakemberek. M. Gy.

III. Hol volt, hol nem volt...

...volt két tanárnak készülő, de közgazdász pályára sodródott diák, aki rajongott az irodalomért, s mérsékelten érdekelte a politikai gazdaságtan. Megtanulták például kívülről majdnem az egész 'Ember tragédiáját'. Melleleg megvették minden nyelven, amin itthon kiadták, s azokba is bele-olvasgattak.

Összeházasodtak, mert már hidegek voltak a Múzeum-kert lépcsőin, ahol vasárnap reggelente a sült krumplit, a tükörtöjást, s egy fél liter sovány kefir szokatlag reggelizni. Az albérleti padlás-szobácskában se volt sokkal melegebb, s télen a lavórban befagyott a víz. Fogukhoz vertek hát minden garast, s hamarosan sikerült vennünk - némi baráti kölcsön segítségével - egy öreg hárszést. Eladták a tulajdonosok, mert úgy tűnt, hamarosan bontásra kerül. Azt a két fiatal ideiglenesen lakássá formálták. Nincs azonban tartósabb, mint az átmenet. A tanácsnak elfogyott a pénze. A bontások abbamaradtak. A bulldózerek megálltak az utca másik felén. Így aztán máig is ott élnek, amíg meg nem halnak.

Született két gyermek a házasságukból. Mára már ők is felnőttek, az egyik brácsaművész lett, a másik bölcsésztanár. Meghászasodtak, s a harmadik évezred elejére lett hat kis unoka. Van egy féltestvérük is; neki ugyancsak most született meg a harmadik gyermeke.

A két közgazdász mégiscsak tanár lett. A rendszerváltozás után némi közszolgálati kitéréssel, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen találtak meg hivatásukat. Boldogok, mert megláthatták gyermekeik gyermekeit, a kilenc unokát. Férfi-ágon korábban már két nemzedék nem érhetett meg ezt a kort és ezt az örömet.

Ha Kapitány Béla letekint a magas mennyekből, szomorúan látja, hogy a nevét nem vitte tovább egy fiúági örökös sem. Hét gyermekének mindössze 8 unokája és 10 dédunokája van. Láthatja azonban, hogy egy vékony szálon tovább él a nagycsalád eszméje. Reméljük, a gyermekek majd valóban összefognak az élet során, úgy mint Nagyapa szeretete volna. Mert e nélkül „mint oldott kéve, széthull nemzetünk.” □

A MI XX. SZÁZADUNK...

Folytatás a 4. oldalról

érettségire - ő is elvégezte esti iskolán a gimnáziumot. A tanácsnál dolgozott, mit ad Isten, éppen a begyűjtési részlegnél.

1956-ban a Jóska gyerek harmadikos gimnazista volt. A diákok között népszerű, így az ifjúság képviselőjévé választották a helyi forradalmi tanácsba. Okosan, értelmesen szólt ott fel, függetlenséggel, oktatással, földkérdéssel kapcsolatban. Nem voltak a városban véres események, bár elégették a begyűjtési hivatal papírjait, s az asszonyok alaposan elpáholták a velük sokat erőszakoskodó végrehajtót. Egy döbbenetes esemény volt: egy repülőgépről a nagygyűlésre összegyűjtött tömegre kétszer is leadott sortüzet, amely - hála a templom magas tornyának - emberben nem okozott kárt. A repülőgép váratlanul kigyulladt és lezuhant. Szabotázsról suttogtak az emberek később. Furcsa, de Istenes Elemérnek hívták az akcióra vállalkozó önkéntes repülőst.

A Jóska gyerek aztán 1957-ben három foggal, összevert veséssel, szétrépedt dobhártyával fizetett közéleti szerepléséért. Édesanyja és Nikosz barátja az utcán dideregve leste a rendőrségi fogda ajtaját, ahol dörmöböltek, hogy engedjék ki a bevitt fiút. Ha a szemben lakó értelmiségi nem zárja be előttük a kapuját, akkor talán nem vették volna észre, hogy Józsikát este 9 óra felé holtra verve kilökték az utcára. Akkor bizony valószínűleg megfagyott volna a mínusz 10 fokban. Jó az Isten, hogy így adta. Hazacipelték. Egy barát becsempészte a szentesi kórházba, ahol az áldott emlékeztető Bugyi doktor más név alatt rejtette három hétig kezelte. Meggyógyította... Leérettségizhetett még 1957 tavaszán, de a továbbtanulását egy határozattal elválták. Anyja, mint egy oroszlán, minden követ megmozgatott, a Kádár-titkárságot is megjárt. Elérte végül is, hogy korlátozással, de tovább mehetett a gyerek, kivéve a jogi és tanári pályát. Szerencsére nemcsak az irodalmat és történelmet szerette, de kiváló matematikus is volt. Így lett belőle közgazdász.

SZÁJRÓL SZÁJRA

A gulyás mint mecénás

Valamikor a XIX. század elején történt, hogy egy Solt mellett, „árendás” (bérlet), nevezetesen Erdős Mihály, vendégül hívta azoknak az idősek kedvelt víg poétáját, Mátyási Józsefet, a rébbi pusztára.

A gazdaságban a legfőbb intéző hatalom János, a számadó gulyás volt. Mátyási megfigyelte ennek a gulyásnak egész életmódját, derűben, borúban, esőben, fagytelegben, és amit látott, leírta versben, ezzel a címmel: *A rébéri gulyás*. Talán vannak még a Solt vidékén, akik emlékeznek egy-két sorára:

Megérem én a magam sorsával,

Nem cserélek semmi palotával.

Úgy ellakom földtől kásával,

Mint a gróf húsz-harminc tájával.

Ha látom, hogy fergeteg közelít,

Begyűröm a süvegem tetejét;

Csak úgy nézem az időt alóla,

Még a jég is visszapatog róla.

Mikor Mátyási készen volt a versével, odament a számadó gulyáshoz:

- János, hallgassa meg kend, amit felolvasok, aztán halljam, mit mond hozzá.

Amikor Mátyási a verset felolvasta, János egy darabig hallgatott, majd felkiáltott:

- Ejnye nemzetes uram, ez olyan, mintha én csináltam volna!

- Kedvesen hallom ezt János, kendtől - mondta Mátyási - és minthogy én mindent kendtől tanultam, fogadjja el tőlem a verset emlékül.

- Nemzetes uram meg fogadjja tőlem emlékül azt a - és itt rámutatott egy borjas tehénre - fias tehenet. És mert a gulyás tudott furulyázni is, csinált a versre egy az idő tájt gyakran énekelte nótát.

Hát ilyen nagy úr volt akkor egy számadó gulyás - még mecénás is tudott lenni. ***

Rudolf trónörökös mondása

Ferenc József tragikus sorsú fia mondta nem egyszer:

Szeretek Kisbérre menni, mert a lovak nem tartanak üdvözlő beszédeket! Közreadta:

Ramsay Győző

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészek telefonoszáma és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is:
<http://www.katolikus.hu/nov.html>

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György és Virágh József főlelkész, Dunstan's House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon/fax: 0044-20/8992 2054.** E-mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Misézó helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton.

ÉSZAK-ANGLIA:

Misézó helyek: Rochdale, Wolverhampton, Bradford, Nottingham. **Érdeklődni:** Ft. Fülöp Neményházi plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Misézó helyek: Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóőrölt: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Fodor János lelkész, Ugrí Mihály gondnok, **Telefon: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T. 0512/204 103**

Linz: Misézóhelyek: Linz, Wels. **Érdekl.:** Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, **T.: 0043-732/736581-4492** (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zártdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. **Érdeklődni:** Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/, **Érdeklődni:** Ft. Galambossy Endre, **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336.**

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumonier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liège, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910;** **Fax: 0032/4/221 16 09.**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Misézó helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. **Érdeklődni:** Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, **Telefon: 0821/41 90 25 30.**

BAMBERG-EICHTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye: Münnbergi székhellyel: Misézó helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. **Érdeklődni:** Ft. Berezcki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schweig, **Tel.: (0911) 507 57 96**

ESSEN-i Egyházmegye: Misézó helyek: Duisburg, Essen. **Érdeklődni:** Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen, **Telefon: (0201)28 47 40** vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegye: Karlsruhe-i székhellyel: Misézó helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen. **Érd.:** Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe, **Tel./Fax: (0721) 68 72 15**

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Misézó helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. **Érd. Hamburgban:** Ft. Rasztováz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdam 20, D-20099 Hamburg, **Tel.: (040) 25 077 83.**

Köln-i Főegyházmegye és Aachen-i Misézó helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen. **Érdeklődni:** Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de **Telefon: (0221)238060.** **Fax: 0221/232120;** <http://www.ungarnzentrum.de>

Limborg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Misézó helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. **Érdeklődni:** Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwigs-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. **Telefon: (069) 24 79 50 21.**
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

HIRDETÉSEK

Hévízen (termáltó) gyógyfürdő helyen apartmanok egész évben kiadóak, **10 €/fő, T/F: +36-83 34 10 63.**

Stuttgart vagy környékén, intelligens, korrekt hölgy munkát keres. **Tel.: 0177 68 83 167.**

Tata mellett, 2.800 m² bekerített területen, 4 szoba, összkomfortos, felújított családi ház, 102 m² lakótérrel, beköltözhetően eladó. Központi fűtés, pince, garázs, mellékepület. M1 autópálya közel. **Ár: 60.000 Euró.** **Tel.: 0033-1/34 69 60 08.**

Költöztes és áruszállítás Magyarországra is, egy nemzetközi költöztes vállalatot keresz-tül, elfogadható áron. **T.: 0049-(0)7034/270 342.**

MÉHECSKE CSÁRDA - BIENENHEIM Új magyar és bajor izekkel várja kedves vendégeit, az aubingi Lohe és Lochhausen határán (Bienenheimstr. 11, 81249 München, **Tel.: 089/864 14 54).** Nyitvatartás: 11-23:00, hétfőnként zárva.

Balatonon, Badacsonyládbádiegyen, max. 6 fő. r. összkömf. nyaraló kiadó, 900 m² kert, nagy terasz, 500 m strand. **280 €/hét. Tel.: 0036-26/356212.**

Németországban élő 41 éves, kedves, őszinte hölgy megismerkedne komoly szándékkal, 35-47 éves férfivel. **Tel.: 0049-(0)208/444 28 76.**

Németországi magas, sportos, őszinte, hűséges, káros szenvedélyektől mentes férfi, komoly szándékkal megismerkedne hasonló, 35-40 éves gyermektelen hölgyvel. **Tel.: 0049-(0)751/46 914.**

Hévízen, gyalog cca. 10 percre a tótól, 40 m² fsztl. felújított lakás eladó. **T.: 0049-(0)89/7914844.**

Budapest határában - két busz és közvetlen vasúti kapcsolattal - Pécel központjában, csendes utcában, kétszintes családi ház, dupla-garázssal eladó. **T.: 0049/172 83 56 879** vagy **0036-30/53 94 128.**

Sárvár termálfürdőtől 13 km-re, vörösfenyő mestergerendás, 65 m²-es családi ház, 932 m²-es bekerített telekkel, gémes kúttal, **EUR 27.000-ért eladó.** **Érdeklődés: 0036-1/221 95 41.**

Vajdaság - Szabadka központjában, családi ház eladó, kerttel. **T. 00381-24/544 905.**

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Misézó helyek: München, Rosenheim, Erding. **Érdeklődni:** Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió - Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. **Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. E-mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de**

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegye: Misézó helyek: Hagen, Minden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. **Érdeklődni:** Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. **Telefon (0251) 32 65 01**

PASSAU-i Egyházmegye: Misézóhely: Passau. **Érd.:** Ft. Szabó Árpád, Götzenroderstr. 5, D-94121 Salzwang, **Telefon: (08505) 12 29.**

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Misézó helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eisingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. **Telefon: 0711/2369190** E-mail: misio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de **www.ukgm-stgt.de**

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Misézó hely: Würzburg. **Érdeklődni:** Ft. Dr. Koncisk Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. **Telefon: (0931) 38 62 43**

NORVÉGIÁ: P. Teres Ágoston SJ, Munckerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Istituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-26 20.** Misézó helyek: Róma - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor; S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyszónya kápolnájában minden kedden 7.45-kor; Milánó - minden hó első vasárnapján 16.00-kor; Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Assisi, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303.**

Misézó helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld.

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern.

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor; az Orsolyiták templomában, (rue de Lausanne). **Lelkész:** Ft. Pópa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72**

Magyarországi plébános ajánlja a balatoni nyaralóját pihenésre: **Érd: mod@somlo.hu 0036-88/224 091.**

23 éves, nem dohányzó, jogosítvánnyal rendelkező müncheni fiatalember; vállal minden háztartási - és házkörüli adódó munkát, kisebb javításokat, kertészkedést. **T.: 0176/20 956 100.**

Szaképzett ápolónó idős magyar beteg, vagy gyermek gondozását, házzvételést vállal, bentlakással. **T.: 0036-20/20 81 598,** email: darazsadam@freemail.hu

Magyar szakember, németül beszélő, jogosítvánnyal rendelkező, 55 éves, bármilyen jellegű munkát vállal, Möglingen és környékén (épület-lakás karbantartás, eladói, elektronika, kertészkedés). **T.: 0036-20/35 59 711.**

Kölnben tanuló 28 éves, magyar származású, német állampolgárságú, egyetemista lány vagyok. Keresk Kölnben, vagy szűkebb környékén élő 70 éven felüli házaspárt, vagy magányos nőt személyt, akiknek segítségére lehetnék autómval. Elfogadnának mint unokájukat, anyagi és nagyszülői segítséggel, szeretettel együtt. Csak átgondolt, segítő és megértő ajánlatokkal hívjanak. **Tel.: 0221/936 74 26.**

Ritka lehetőség! A Bpesti Gellért szállónál prima helyen és közlekedéssel, modern távfűtéses társasházban IV.-em.-i (lift) 66 m² örökülkés (logg, 2sz. gard, fű, kó, étk., w) csak telj. új bútorzattal és összes házt. felszereléssel együtt eladó. Rogtón is megvehető és beköltözhető, minden szükséges van, „bele lehet azonnal ülni a káoszba”. Apólasra utalt vagy mozg. korl. személy(ek)-nek is kitűnő. **Tárgy. ár: 90 e. EUR** vagy 22,5 mil. Ft. **Tel.: H-0036-20/48 28 971** vagy D-0049(Mű)89/76 75 53 13, csak késő este.

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőnkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HELYESBÍTÉS

Májusi számunkban a kéziratban lévő „Gyermeklelkű épület” cím helyett „Prédikáló templom”-ot írtunk. Hunderwasser említések pedig „festőgrafikus-újító” helyett „újságrót” varázsolta a nyomda ördöge.

A Szerkesztőség

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokot.

A szerkesztőség

Kéziratokat, fényképeket nem örzünk meg, nem küldünk vissza.

A szerkesztőség

HIRDESZEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házasági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 €
„Jelleg” - postaköltség	5,00
Üzlet-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20
Nagybetűs sorok betűnként	0,40
Egyesűri, „1. pontos” keret	10,00
Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese. Külön kiváságokat esetenként árazunk.	

Egymásztól háromszori hirdetésnél 10 %-os hatszori hirdetésnél 20 % - os, ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

† P. RUDNAY KELEMEN O.Praem 1913-2006

Rudnay Kelemen 1913. március 18-án született. 1933. augusztus 15-én belépett a csornai premontrei kanonok-rend noviciátusába a Szent Mihály apátságban. 1938. augusztus 21-én szentelték pappá. Ezután a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetemen két magiszteri fokozatot szerzett. 1948-ig, a rend feloszlata-ság a keszthelyi premontrei gimnázium-ban tanított és 2 éven át különböző plébániákon végzett kiegészítő lelképítői szolgálatot.

1950-ben elhagyta Magyarországot. Ausztrián és Rómán keresztül érkezett az Egyesült Államokba, ahol a premontreiek De Pere-ben befogadták társával együtt. Rövid ideig kiegészít Madisonban (WI), a St. Joseph plébánián, majd a juniorátus történelem professzora lett De Pere-ben, a Szent Norbert apátságban.

1957-ben James Francis McIntyre bíborosnak, Los Angeles érsekének kérésére Kelemen atya, csornai társával együtt Kaliforniába ment, és Santa Ana-ban együttesen elfogadták a Mater Dei középiskola vezetését. Kelemen atya itt tanított 25 éven át; ugyanakkor lelképítői kiegészít is vállalt, főleg a St. Joachim plébánián Cista Mesa-ban, Orange County-ban. 1982-ben hét társával együtt, az általuk alapított St. Michael priorátus-ba (Orange County) költözött és ott a Preparatory School-ban még 10 éven át történelmet tanított, aztán nyugdíjba vonult. Közben a priorátusból apátság lett.

Hátralevő éveit is itt élte a megvalósí-tva Szent Norbert papi és szerzetesi lelki-ségét, imádságban, türelemmel és rendkívüli humorérzékkel. 2006. február 9-én halt meg a St. Michael apátságban, február 10-én temették el az Ascension temetőben, Lake Forest, Ca. R.I.P.

Miklósházy Attila S. J. püspök

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatalt:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de

*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvásó- és tárdel-
szerkesztő) és Vincze András.

*
Redakción és Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 - D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

*
Abonnement für ein Jahr: 15,- €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US\$ 50,-

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatalt küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 €
Előfizetés ár egy évre 15,- €
Tengerentútra US\$ 50,-

*
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 - BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF

*
Erscheint 11 mal im Jahr.

*
Satz: ÉLETÜNK

*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheid 11,
82256 Fürstenfeldbruck

*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

*
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLEKELTÜNK.